

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет лінгвістики

Кафедра англійської мови технічного спрямування №1

**Методичні вказівки до організації самостійної роботи
студентів заочної форми навчання
всіх спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського**

Рекомендовано вченою радою факультету лінгвістики КПІ ім. Ігоря Сікорського

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2017

Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання всіх спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського / Уклад. І.А. Сидоренко, Я.С. Грищенко. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 92 с.

*Гриф надано вченою радою
ФЛ КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №9 від 24.04.2017 р.)*

*Ухвалено на засіданні кафедри англійської мови
технічного спрямування №1
ФЛ КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол №9 від 6.04.2017р.)*

Електронне навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання всіх
спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського

Укладачі	Сидоренко Ірина Анатоліївна, викладач Грищенко Яна Сергіївна, к. філол. н., доцент
Відповідальний редактор	Саєнко Наталія Семенівна, к. пед. н., професор
Рецензенти	Свірепчук Ірина Алімівна, старший викладач Волощук Ірина Петрівна, к. пед. н., доцент Синекоп Оксана Степанівна, к. пед. н., доцент

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	5
ПЕРЕДМОВА.....	6
РОЗДІЛ I. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	8
1.1. Форми організації навчання на заочному відділенні.....	8
1.2. Особливості організації самостійної роботи студентів.....	9
1.2.1. Сутність та види самостійної роботи студентів.....	12
1.2.2. Мета, завдання та функції самостійної роботи на заочному відділенні.....	15
1.3. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни.....	18
1.4. Змістові складники самостійної роботи на заочному відділенні.....	22
1.4.1. Змістові складники самостійної роботи в аудиторному консультаційному режимі.....	24
1.4.2. Змістові складники самостійної роботи у режимі on-line.....	25
РОЗДІЛ II. РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	28
2.1. Організація самостійної роботи студентів заочної форми навчання з оволодіння мовленнєвими та мовними компетентностями.....	28
2.2. Контроль рівня сформованості мовленнєвих та мовних компетентностей студентів заочної форми навчання.....	45
РОЗДІЛ III. ТИПИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ І КОНТРОЛЬНИХ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЇХ ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ.....	49
3.1. Типи індивідуальних самостійних завдань. Вимоги до їх написання та оцінювання.....	49
3.1.1. Правила написання рефератів та особливості їх оцінювання.....	49

3.1.2. Правила підготовки презентацій та особливості їх оцінювання.....	55
3.2. Типи контрольних самостійних завдань.....	58
3.2.1. Правила складання та оцінювання ДКР.....	59
3.2.2. Правила складання завдань до заліку та вимоги до їх оцінювання.....	66
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТОК 1. Критерії оцінювання реферату.....	85
ДОДАТОК 2. Критерії оцінювання презентації.....	87
ДОДАТОК 3. Критерії оцінювання ДКР.....	90
ДОДАТОК 4. Критерії оцінювання ЗТК.....	91

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВНЗ	– вищий навчальний заклад
ДКР	– домашня контрольна робота
ЗТК	– заліковий есту вальний комплекс
КЗ	– контрольні завдання
СРС	– самостійна робота студентів

ПЕРЕДМОВА

Основною метою навчання студентів англійської мови в технічному ВНЗ є досягнення ними рівня практичного володіння цією мовою, що в умовах заочного навчання означає розвиток вміння самостійно читати іноземні літературні джерела за своїм фахом з метою здобуття інформації. Ця програма передбачає, головним чином, СРС. Робота під керівництвом викладача запланована тільки під час установчих, контрольних-закріплюючих та консультативних занять, організованих у кожному ВНЗ кафедрами іноземних мов. Отже, необхідність у якісній організації СРС заочної форми навчання є очевидною.

Запропоновані методичні вказівки створені для викладачів англійської мови на заочному відділенні всіх напрямів та спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського. Методичні вказівки мають за мету допомогти викладачам у організації СРС під час вивчення таких дисциплін: «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спрямування», «Практикум з іншомовного професійного спілкування». Провідним завданням методичних вказівок є сприяння підвищенню якості викладання іноземної мови на заочному відділенні.

Матеріал методичних вказівок поділяється на три розділи, перший з яких містить теоретичний матеріал, два інші – практичний. Методичні вказівки складаються зі змістових елементів, що охоплюють різні аспекти організації СРС на заочному відділенні. У першому розділі «Методичні засади створення системи самостійної роботи студентів заочної форми навчання» здійснюється опис форм та особливостей організації навчання на заочному відділенні. У другому розділі «Реалізація методичних засад створення системи самостійної роботи заочної форми навчання» описано особливості організації СРС заочної форми навчання відповідно до оволодіння мовленнєвими та мовними компетентностями, приділено увагу контролю рівня сформованості цих компетентностей. У третьому розділі «Типи індивідуальних і контрольних самостійних завдань та їх змістове наповнення» відокремлено типи індивідуальних та контрольних самостійних

завдань, описано вимоги до їх складання та оцінювання. Другий і третій розділи проілюстровано прикладами з методичних вказівок до СРС на заочному відділенні різних факультетів, наведено приклади ДКР і залікових завдань. Наприкінці роботи надаються списки рекомендованої та використаної літератури.

Поданий у методичних вказівках матеріал може використовуватися для організації СРС заочної форми навчання всіх напрямів і спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського.

РОЗДІЛ І. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

1.1. Форми організації навчання на заочному відділенні

На заочному відділенні існує декілька форм організації навчання. Відповідно до «Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в НТУУ «КПІ»» заочна форма навчання є видом навчання, який поєднує в собі риси самонавчання і очного навчання. Заочне навчання характеризується етапністю. На першому етапі відбувається отримання бази знань і методики для самостійного засвоєння навчальної інформації та формування умінь (установча сесія), на другому етапі студент-заочник самостійно засвоює навчальний матеріал, виконує заплановані індивідуальні завдання, а на третьому – проводиться безпосередня перевірка результатів навчання (перевірка індивідуальних завдань, захист курсових проектів/робіт, складання заліків тощо). Ці етапи віддалені один від одного за часом згідно з графіком навчального процесу цієї форми навчання.

Міжсесійний період для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якого здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом науково-педагогічних працівників. Основною формою роботи студента-заочника над засвоєнням навчального матеріалу є виконання ним індивідуальних завдань. Індивідуальні завдання, передбачені навчальним планом, можуть виконуватися як у домашніх умовах (поза університетом), так і в університеті. Індивідуальні завдання виконуються у порядку, передбаченому «Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в НТУУ «КПІ»».

Відповідно до вказаного вище Положення, з метою забезпечення систематичної самостійної роботи студентів-заочників з різних дисциплін, у цьому випадку з англійської мови, в міжсесійний період можуть проводитися очні й дистанційні консультації, захист індивідуальних завдань.

Формами організації навчання англійської мови на заочному є практичні аудиторні заняття, очні й дистанційні консультаційні заняття у міжсесійний період, онлайн-конференції, конкурси презентацій і рефератів.

Індивідуальні самостійні завдання, виконані поза університетом, перевіряються викладачами у семиденний термін з часу їх надходження до університету і зараховуються за результатами співбесіди викладача зі студентом. Індивідуальні самостійні завдання, виконані в університеті, перевіряються викладачем у дводенний термін і зараховуються за результатами їх виконання.

Під індивідуальними самостійними завданнями, виконаними у міжсесійний період поза університетом, маємо на увазі ДКР, реферати, презентації, завдання, виконані по методичним вказівкам, практикумам, або іншим, запропонованим викладачами, матеріалам для самостійної роботи студентів-заочників різних факультетів. Під індивідуальними самостійними завданнями, виконаними в університеті, розуміємо КЗ до заліку (далі згадується як ЗТК).

1.2. Особливості організації самостійної роботи студентів

СРС у широкому розумінні є процесом взаємодії суб'єктів навчальної діяльності, пов'язаної з передачею та засвоєнням студентами функцій керування їх навчальною діяльністю та раціональними засобами виконання навчальних завдань з метою підготовки студентів до здійснення творчої діяльності як у рамках ВНЗ, так і підчас подальшого безперервного навчання та самонавчання особистості [9, с. 8]. СРС у вузькому розумінні є формою організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів, керованою і контрольованою студентом на основі зовнішнього опосередкованого керівництва викладачем [8, с. 19].

Заочна форма навчання є формою здобуття певного рівня освіти або кваліфікації без відриву від виробництва. Невід'ємною особливістю навчання на заочному відділенні є його автономія.

Услід за Л. В. Трофимовою й І. П. Задорожною вважаємо, що автономією є

«набута здатність студента обирати власну освітню траєкторію; брати на себе відповідальність за процес і результат навчання» [8, с. 22]. У методичних вказівках розглядаємо автономію з позицій організації навчального процесу, за якого студент може в тій чи іншій мірі здійснювати самоуправління навчальною діяльністю [8, с. 23].

Слід зазначити, що рівень автономії студента у ВНЗ залежить від моделі педагогічної взаємодії викладача і студента [23, с. 84-85]. Наведемо, окреслені І. П. Задорожною рівні автономії залежно від моделей взаємодії. *Часткова автономія* студентів передбачає суб'єктно-об'єктну модель взаємодії студентів з викладачем через визначення останнім виду та змісту СРС, регламентацію дій студентів, забезпечення їх ключами й пам'ятками для виконання СРС, систематичний контроль викладача [23, с. 84]. *Напівавтономія* студентів реалізується через суб'єктно-суб'єктну модель, де студент і викладач працюють у тісній взаємодії: спільно обирають цілі СРС, окреслюють стратегії й тактики їх досягнення при опосередкованому керівництві викладача, студенту надається можливість обрання власних шляхів досягнення окремих цілей [23, с. 84-85]. *Частково-залежна автономія* існує у об'єктно-суб'єктній моделі навчання і передбачає певне зменшення сфери впливу викладача на СРС, зниження рівня зовнішньої залежності студентів за умови збереження безпосереднього контакту [23, с. 84-85], що реалізується через спільне із викладачем визначення цілей СРС та самостійне визначення індивідуальних цілей, самостійний вибір шляхів їх реалізації та опосередкований контроль викладачем результатів СРС [8, с. 23]. *Повна автономія* реалізується у суб'єктній моделі і передбачає визначення цілей та шляхів їх досягнення самими студентами. В умовах ВНЗ повна автономія реалізується лише у процесі самоосвіти студентів, яка виходить далеко за межі програми [8, с. 24], адже автономія, яка, за Л. Дікінсон, є вищим проявом самостійності, передбачає визначення студентом своїх цілей, способу навчання, матеріалів та власного темпу просування; самоконтроль та самооцінку [26, с. 478]. Тому в контексті організації СРС на заочному відділенні мова йде лише про перші три типи автономії, адже останній відноситься до

організації навчання поза навчальною програмою ВНЗ. Згідно з І. П. Задорожною, перші три типи автономії в умовах ВНЗ об'єднуються в *умовно повну автономію*, яка відрізняється гнучким характером управління і передбачає самостійне визначення рубіжних та кінцевих цілей з урахуванням програмних вимог та індивідуальних потреб і можливість консультування за необхідності з викладачем; самостійну реалізацію поставлених задач; самоконтроль та самокорекцію, оцінку результатів; опосередкований та відстрочений контроль викладачем здобутих у результаті СР студентами знань, навичок та вмінь [8, с. 24]. Умовно повна автономія може застосовуватися під час організації аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів-заочників.

Серед особливостей, що вирізняють позааудиторну СРС від аудиторної, услід за О.А. Буренок [3, с. 5], відмічаємо такі: організація у рамках позааудиторного часу студентів і викладачів, тісний зв'язок з навчальною програмою з іноземної мови, добровільність участі, гнучкість, різноманітність форм позааудиторної роботи, яскраво виражений творчий характер, поповнення і збагачення новими знаннями тощо.

Педагогічними умовами реалізації процесу розвитку загальних і спеціальних навчальних вмінь студентів у позааудиторній СРС є: 1) виконання етапності розвитку навчальних вмінь і цілеспрямоване збільшення ступеня гнучкості керування викладача процесом розвитку загальнонавчальних вмінь; 2) організація виконання студентами під час підготовчої позааудиторної СРС домашніх завдань з опорою на методичні рекомендації до їх виконання (виконання ДКР, вправ за методичними вказівками та практикумами до самостійної роботи); 3) організація виконання студентами у додатковій позааудиторній СРС довгострокових завдань (рефератів, презентацій тощо) [9, с. 8].

Ефективна організація СРС сприяє розв'язанню завдань підготовки фахівців на заочних відділеннях, здатних самостійно і творчо працювати в нових умовах, постійно підвищувати свій професійний рівень [4, с. 3].

1.2.1. Сутність та види самостійної роботи студентів

СРС, що навчаються на заочному відділенні є невід'ємною складовою освітнього процесу, важливим фактором, спрямованим на успішне засвоєння сукупності навичок та вмінь, необхідних для становлення та самовдосконалення майбутніх фахівців. Сутність СРС полягає у двосторонньому процесі раціональної взаємодії керуючої діяльності викладача і самостійної пізнавальної діяльності студентів, що спрямовано на створення відповідних психолого-педагогічних умов для ефективної дистанційної самоорганізації навчального процесу. СРС відноситься до організаційних форм навчання і являє собою вид навчальної діяльності, яка проходить без особистого контакту викладача зі студентами, скеровується викладачем опосередковано за допомогою навчальних матеріалів, які відповідають цій меті. СРС, що навчаються на заочному відділенні є невід'ємною складовою освітнього процесу, важливим фактором, спрямованим на успішне засвоєння сукупності навичок та вмінь, необхідних для становлення та самовдосконалення майбутніх фахівців.

СРС є основним засобом засвоєння навчального матеріалу студентами-заочниками у вільний від аудиторних занять час. Вона включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку атестаційної роботи, науково-дослідну роботу тощо. Зміст СРС з конкретного кредитного модулю визначається робочою програмою кредитного модуля, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника [24].

СРС забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених робочою програмою кредитного модуля: підручниками та навчальними посібниками, конспектами (курсами, текстами) лекцій, практикумами, пакетами вправ та завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, комп'ютерними навчальними комплексами, методичними рекомендаціями (вказівками) до СРС з кредитного модуля, виконання окремих завдань тощо, які

повинні мати також і електронні версії. Ці навчально-методичні матеріали повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова література. СРС із засвоєння навчального матеріалу може проходити в науково-технічній бібліотеці університету, лабораторіях, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах [24].

Правильно організована самостійна робота сприяє:

- розвитку основних мовних компетентностей та мовленнєвих здібностей студентів всіх курсів навчання;
- розвитку психічних функцій, пов'язаних з мовленням (пам'яті, словесно-логічного мислення, активності тощо);
- розвитку мотивації до подальшого оволодіння іноземною мовою;
- формування, розвитку і вдосконаленню навчально-стратегічної компетентності [15, с. 501].

На заочному відділенні існує декілька видів самостійної роботи, які розрізняються за кількістю учасників, дидактичною функцією, за рівнем самостійності й за обсягом часу на виконання (Табл. 1).

Табл. 1. Види самостійної роботи в аудиторний та позааудиторний час

За кількістю учасників	<ul style="list-style-type: none"> – колективна (перевірка домашнього завдання, дискусія, бесіда, проведення онлайн-конференцій) – групова (виконання проектних завдань) – парна (виконання і представлення презентацій) – індивідуальна (написання рефератів, виконання ДКР, виконання ЗТК) – комбінована (індивідуально-групова)
За дидактичною функцією	<ul style="list-style-type: none"> – спрямована на формування навичок та розвиток вмінь у видах мовленнєвої діяльності – спрямована на контроль знань, навичок та вмінь

За рівнем самостійності навчальних дій студентів	<ul style="list-style-type: none"> – за зразком / копіююча / репродуктивна (у аудиторний та позааудиторний час) – на перетворення зразка / напівтворча (у аудиторний та позааудиторний час) – на перенесення вивченого у нові ситуації/творча (здебільшого у позааудиторний час)
За обсягом часу виконання	<ul style="list-style-type: none"> – епізодична, від 5 до 15 хвилин (аудиторний час) – тривала, від одного заняття до серії занять (у аудиторний та позааудиторний час) – довгострокова (виконання проектів від одного до кількох місяців, написання рефератів, підготовка презентацій)

Репродуктивна СРС має велике значення у вивченні іноземної мови, адже саме на цьому рівні відбувається набуття базових знань і створення в пам'яті необхідних лексико-граматичних та інших мовних моделей. Суть цього виду СРС полягає в «копіюванні» студентами запропонованого вчителем слухового чи зорового зразка. З репродуктивної СРС починається процес засвоєння нового матеріалу.

Напівтворча СРС є логічним продовженням репродуктивної роботи, і її успішність залежить від якісної реалізації цього виду СРС. Якщо репродуктивна СРС передбачає набуття певних знань і формування навичок вживання мовного й мовленнєвого матеріалу, то напівтворча СРС забезпечує їх реалізацію в аналогічних, а потім подібних ситуаціях. Спочатку засвоєння навчального матеріалу відбувається лише в опорі на певний зразок. Надалі він частково або повністю відсутній.

Творча СРС можлива лише тоді, коли у студентів сформовані навчальні і комунікативні стратегії. Студентам пропонуються умови й інформація, згідно з

якими слід виконати завдання (відповісти на проблемні запитання, висловити свою власну точку зору, зробити резюме тексту, написати есе тощо) [15, с. 503].

Услід за А.В. Конишевою вважаємо, що попередня підготовка студентів до самостійної роботи полягає у наступному:

- розвиток умінь раціонального виконання домашніх завдань і планування своєї навчальної діяльності;
- інструктування студентів про порядок виконання завдань для СРС;
- розвиток умінь оперативного самоконтролю за ходом підготовки до здійснення СРС, виявлення типових помилок і труднощів;
- заохочення, стимулювання студентів до успішного виконання самостійних завдань тощо [13, с. 144].

1.2.2. Мета, завдання та функції самостійної роботи на заочному відділенні

Зміст, обсяг, структура та якість компетентностей, знань і умінь студентів, які навчаються за заочною формою, мають відповідати вимогам Стандарту вищої освіти. Тривалість засвоєння програми бакалаврської та магістерської підготовки за заочною формою навчання з певної спеціальності відповідає тривалості засвоєння програми за денною формою навчання. Навчальні плани для заочної форми навчання за переліком дисциплін, кількістю кредитів і формами підсумкового контролю повинні повністю відповідати навчальним планам денної форми навчання. Кількість аудиторних годин в навчальних планах заочної форми навчання встановлюється з розрахунку 8-16 годин на тиждень. Навчальний процес за заочною формою навчання організується відповідно до цього Положення і здійснюється під час сесій і в міжсесійний період. Сесія для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми навчального процесу, передбачені навчальним планом (практичні заняття, консультації та контрольні заходи). Кількість сесій і терміни їх проведення встановлюються щорічно графіком навчального процесу з урахуванням

особливостей спеціальності та року навчання студентів. Міжсесійний період для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якого здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом науково-педагогічних працівників. Основною формою роботи студента-заочника над засвоєнням навчального матеріалу є виконання ним індивідуальних завдань. Індивідуальні завдання, передбачені навчальним планом, можуть виконуватися як у домашніх умовах (поза університетом), так і в університеті. З метою забезпечення систематичної СРС заочної форми навчання в міжсесійний період можуть проводитися консультації. Порядок обліку виконання індивідуальних завдань визначає відповідна кафедра. Організація навчання за заочною формою під час сесій і в міжсесійний період здійснюється відповідно до графіку навчального процесу та робочих навчальних планів на поточний рік, які доводяться до відома всіх студентів перед початком навчального року [24].

Специфіка організації СРС в умовах заочної форми навчання пов'язана, перш за все, з особливостями професійного становлення таких студентів та полягає у:

- необхідності поєднувати навчання з трудовою діяльністю та, відповідно, обмеженості часу, що відведений для роботи студентів заочної форми навчання з викладачем;

- необхідності самостійного засвоєння великої кількості нової швидко змінюваної інформації.

Метою СРС заочної форми навчання є системне та поетапне засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі та формування самостійності у здобутті, засвоєнні та поглибленні отриманих знань з їх подальшим успішним практичним застосуванням.

Основними завданнями СРС, що навчаються заочно, є послідовне вироблення навичок ефективної самостійної пізнавальної діяльності з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу з подальшим виконанням практичних

індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (контрольні роботи, реферати тощо); отримання бази знань і методики для самостійного засвоєння навчальної інформації; сприяння розвитку у студентів мотивації до навчання й поглибленню професійних, наукових та практичних інтересів; сприяння формуванню професійних якостей, розвитку знань, умінь та навичок висококваліфікованих фахівців в умовах поєднання самонавчання та очного навчання.

Основними функціями СРС заочної форми навчання немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови повинні виступати:

1. *Пізнавальна функція*, яка полягає у формуванні мотивів до поетапного та систематизованого вивчення професійної іноземної мови як невід'ємної частини підготовки сучасного високопрофесійного спеціаліста незалежно від обраної спеціальності. Вивчення мови повинно стати засобом власного самовдосконалення та саморозвитку, підвищення загальної компетентності та творчого пошуку, сприйняття власної індивідуальності в іншомовному оточенні. Пізнавальна функція реалізується при роботі студентів з аутентичними матеріалами, роботі з іншомовними науково-популярними джерелами, вивченні матеріалу з використанням елементів творчого підходу до виконання завдань, комунікативному підході викладача до організації практичних занять, використанні інтерактивних методів навчання.

2. *Прогностична функція* покликана розвивати вміння студента визначати найближчу та найвіддаленішу мету своєї СР, прогнозувати час, який потрібен на завершення завдання та рівень складності матеріалу, винесеного на індивідуальне опанування, з метою усунення труднощів його виконання, передбачати й оцінювати кінцевий результат та свою готовність презентувати дане завдання широкій аудиторії або викладачу. Прогностичність навчання реалізується завдяки роботі над рефератами, доповідями, тезами та проектами.

3. *Коригуюча функція* визначається вмінням вчасно, на будь-якому етапі, коригувати свою діяльність. СРС повинна допомагати студентам заочної форми

навчання визначати правильний напрямок своєї навчальної діяльності, раціонально співвідносити свої здібності з вимогами навчальної програми і, у разі необхідності, прикладати ще більші зусилля для вивчення навчальної дисципліни. Важливу роль відіграє підготовка до ДКР, практичних робіт та заліків;

4. *Виховна функція.* СРС несе в собі виховну функцію, адже вона формує самостійність не тільки як підхід до організації навчання, але й як рису характеру, яка відіграє важливу роль у формуванні особистості.

5. *Інформативна функція.* Самостійна робота виконує інформативну функцію. Використання інформаційних технологій для самостійної роботи студентів – важлива складова ефективності навчання професійної іноземної мови. Вони дають змогу удосконалити та урізноманітнити навчальний процес, відкривають доступ до величезної кількості інформації.

6. *Контролююча функція* полягає у здійсненні всіх видів контролю з боку викладача та безпосередньої перевірки результатів навчання. Студенти мають бути ознайомлені з критеріями оцінювання до початку навчального процесу. Це надає змогу не тільки оцінити рівень та можливості студентів заочної форми навчання, їхні досягнення та невдачі, а й знайти та виправити недоліки, мотивувати їх до більш якісної роботи [15, с. 506-507].

1.3. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни

НМК навчальної дисципліни – це сукупність навчально-методичних документів, що покликані забезпечити організаційну та змістову цілісність форм та засобів навчального процесу. Мета НМК – систематизація матеріалу навчальної дисципліни, покращення її методичного забезпечення, підвищення ефективності та якості занять, надання студентам методичної допомоги в засвоєнні навчального матеріалу, коректне планування та організація СРС і контролю знань студентів. НМК розробляється на основі кваліфікаційної характеристики, навчального плану, навчальної програми та робочої навчальної програми.

Структура НМК дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спрямування», «Практикум з іншомовного професійного спілкування» заочної форми навчання

НМК складається з наступних комплектів документів:

1. Навчально-методичні матеріали до викладання навчальної дисципліни
 - 1.1 Навчальна програма дисципліни
 - 1.2 Робоча навчальна програма кредитного модулю дисципліни
2. Методичні матеріали до викладання навчальної дисципліни
 - 2.1 Методичні вказівки до практичних занять
 - 2.2 Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
 - 2.3 Пакети лексичних та граматичних вправ для практичних занять
3. Методичні матеріали до організації самостійної роботи студентів
 - 3.1 ДКР та методичні вказівки до їх виконання
 - 3.2 Пакети лексичних і граматичних вправ для самостійної роботи
 - 3.3 Методичні вказівки до написання рефератів
 - 3.4 Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни
4. Методичні матеріали з контролю знань студентів
 - 4.1 Методичні матеріали з міжсесійного контролю знань студентів
 - 4.2 Методичні матеріали з підсумкового контролю знань студентів

Зміст документів НМК навчальних дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спрямування», «Практикум з іншомовного професійного спілкування» заочної форми навчання

Навчально-методичні матеріали до викладання навчальної дисципліни

1. *Навчальна програма дисципліни.* Навчальна програма визначає роль і значення дисципліни, що викладається, у підготовці та майбутній професійній діяльності фахівця, характер навчально-пізнавальних проблем і завдань, що покликані сприяти його становленню; зміст навчання з обраної дисципліни;

очікувані результати навчання та систему умінь, якими повинні оволодіти студенти, а також рівні їх сформованості. Навчальні програми розробляються згідно з вимогами відповідних освітньо-професійних програм підготовки фахівців та навчальних планів.

2. Робоча навчальна програма кредитного модулю дисципліни. Робоча навчальна програма є основним методичним документом, що розкриває зміст і технологію навчання з кредитного модуля. Робоча навчальна програма кредитного модуля складається на основі відповідної навчальної програми і робочого навчального плану спеціальності. Вона повинна містити викладення змісту кредитного модуля з розподілом на окремі навчальні заняття, визначати організаційні форми його вивчення, розподіл навчальних годин, форми поточного та підсумкового контролю, інформаційно-методичне забезпечення.

Методичні матеріали до викладання навчальної дисципліни

1. Методичні вказівки до практичних занять. Методичні вказівки складаються для кожного практичного заняття на основі робочої навчальної програми відповідного кредитного модуля. Основними структурними компонентами таких вказівок, як правило, виступають: передтекстові вправи, покликані підготувати студента до роботи з мовним матеріалом, аутентичний текст відповідної професійної тематики, лексичні та граматичні вправи після тексту, вправи на розвиток мовленнєвих вмінь та формування навичок письма, додатки. В них повинні відображатися тематичне наповнення заняття, цілі та завдання заняття, практичні знання та навички, які повинні отримати студенти для досягнення мети навчання.

2. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Ці вказівки мають за мету допомогти студенту заочної форми навчання у його самостійній роботі над придбанням та формуванням основних лексичних, граматичних навичок, у оволодінні навичками перекладу, письма та говоріння, передбаченими навчальною програмою дисципліни, що викладається.

3. Пакети лексичних та граматичних вправ для практичних занять.

Аутентичні тексти підбираються викладачами згідно тематичного наповнення кредитного модуля навчальної дисципліни та доповнюються вправами, покликаними допомогти студенту заочної форми навчання у його роботі над закріпленням відповідного лексичного та граматичного матеріалу.

Методичні матеріали до організації самостійної роботи студентів

1. *Домашні контрольні роботи та методичні вказівки до їх виконання.* ДКР – це комплекс завдань для СРС заочної форми навчання в міжсесійний період, покликаний закріпити та контролювати засвоєння основного навчального матеріалу відповідного кредитного модуля. В методичних вказівках до виконання ДКР представлені вимоги до домашніх завдань, наводяться приклади завдань та методичні рекомендації до їх виконання, вказується рекомендована література.

2. *Пакети лексичних та граматичних вправ для самостійної роботи* створюються викладачами з метою формування у студентів заочної форми навчання навичок самостійного опрацювання фахової аутентичної літератури, її правильного читання, інтерпретації та перекладу.

3. *Методичні вказівки до написання рефератів.* Під рефератом мається на увазі короткий виклад у письмовій чи усній формі основного змісту наукової праці, що вивчалася студентом, а також висловлення власних міркувань автора щодо цієї проблеми. У процесі роботи над рефератом студент має продемонструвати вміння аналізувати використану літературу, розкривати своє ставлення до прочитаного, робити обґрунтовані висновки на основі опрацьованої інформації.

4. *Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни.* Ці методичні вказівки покликані висвітлювати цілі та задачі дисципліни, що викладається, її методологічну основу, тематику та зміст практичних занять, методичні рекомендації щодо виконання завдань, відведених на самостійне опрацювання студентами, вказуються форми та методи контролю, наводиться список літератури,

необхідної для роботи з навчальним матеріалом.

Методичні матеріали з контролю знань студентів

1. Методичні матеріали з міжсесійного контролю знань студентів. В цій частині комплексу перераховуються форми та методи контролю, методичні вказівки по його проведенню на всіх видах занять, критерії оцінки знань студентів під час міжсесійного контролю, матеріали, які використовуються під час проведення контрольних заходів.

2. Методичні матеріали з підсумкового контролю знань студентів. В цю частину комплексу включені методичні рекомендації по проведенню підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни (заліків), критерії оцінки знань студентів, перелік тем до заліків та комплект залікових тестів.

1.4. Змістові складники самостійної роботи на заочному відділенні

Курс іноземної мови для студентів немовних спеціальностей заочного відділення є невід'ємною складовою програми загальноосвітньої підготовки фахівців у ВНЗ. Він передбачає практичні аудиторні заняття в період сесії у вигляді теоретичного оглядового курсу для здобуття основних навичок роботи з мовним матеріалом, самостійне виконання індивідуальних завдань на розвиток необхідних мовних знань відповідно до навчальної програми дисципліни й робочої навчальної програми кредитного модулю, систематичне консультування з боку викладача стосовно всіх питань, що виникають у студентів під час індивідуальної роботи, виконання самостійних контрольних робіт в міжсесійний період. Необхідний для вивчення матеріал навчальної дисципліни, обсяг та зміст якої повинен визначатися робочою навчальною програмою кредитного модулю, виноситься на підсумковий контроль у вигляді заліку. Зміст, обсяг та структура СРС заочної форми навчання повинні відповідати вимогам державного стандарту освіти, що встановлений для відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

СРС з навчальними посібниками, навчально-методичними розробками,

практикумами, граматичними довідниками та словниками є головним видом діяльності студента-заочника при вивченні іноземної мови. Обов'язковими є навчальні матеріали та комплекти індивідуальних семестрових завдань, що передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Специфіка вивчення дисципліни є професійно-спрямованою та тісно пов'язана з профільними дисциплінами.

Для досягнення успішних результатів під час виконання завдань, що віднесені на індивідуальне опрацювання, студенти повинні керуватися наступним:

1) вивчати курс іноземної мови необхідно систематично протягом усього семестру, регулярно відвідуючи консультації викладача або спілкуючись з ним дистанційно, оскільки несистематичне вивчення курсу в стислі терміни перед заліком не забезпечить необхідних знань;

2) аудиторну роботу, так само як і СРС з навчальним посібником чи методичними вказівками рекомендується супроводжувати складанням власного конспекту, в якому записується основний теоретичний матеріал по темі, яка вивчається (представлений викладачем на практичному занятті та власні напрацювання): граматичні схеми та конструкції з прикладами, нова лексика, словники до текстів, вправи на закріплення навичок перекладу та письма тощо;

3) для успішного самостійного опрацювання та засвоєння мовного матеріалу, а також його подальшої успішної здачі, студентам пропонуються такі види роботи:

- читати та перекладати першоджерела, тексти та статті професійно-орієнтованої та науково-популярної тематики та отримувати з них необхідну інформацію;
- складати план та ставити запитання до прочитаних текстів;
- писати короткі анотації до текстів;
- складати власні глосарії до прочитаних текстів з метою ефективного запам'ятовування нового лексичного матеріалу та отримання необхідних лексичних навичок;
- робити граматичні трансформації та змінювати граматичні структури,

зберігаючи зміст речення;

- перекладати з рідної мови на іноземну;
- писати реферати та виконувати завдання на формування навичок творчої та дослідницької діяльності.

4) для виконання ДКР потрібно опрацювати і засвоїти певний обсяг програмного матеріалу навчального курсу. Студент заочного відділення повинен самостійно виконати ДКР у встановлені терміни відповідно до навчального плану та підготуватися до її усного захисту у вигляді співбесіди (компетентно відповідати на всі запитання викладача щодо її змісту). Метою виконання ДКР є перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу та закріплення всіх отриманих теоретичних знань і практичних навичок.

Під час проведення контрольних заходів по оцінці результатів СРС, графік яких повинен доводитися до відома всіх студентів, викладач перевіряє: здатність використовувати набуті теоретичні знання та навички при виконанні практичних завдань, передбачених навчальним планом; рівень сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей при роботі з навчальним матеріалом; оформлення представлених матеріалів згідно з усіма висунутими вимогами.

1.4.1. Змістові складники роботи в аудиторному консультаційному режимі

У міжсесійний період виділяється обмежений час на проведення аудиторних консультаційних занять зі студентами заочної форми навчання. Метою проведення консультаційних занять є додаткове пояснення пройденого матеріалу дисципліни; консультування щодо виконання ДКР, створення презентацій, написання рефератів; консультації перед заліковим тестом.

При цьому викладач не обмежений у засобах навчання. Під час консультаційних занять, для тих студентів, що, з різних причин, не мають змоги їх відвідати, можуть використовуватися засоби дистанційного навчання – Skype, соціальні мережі, електронна пошта тощо.

Отже, існує дві форми консультаційних занять – очна і дистанційна. Обидві форми проводяться у попередньо визначений час. Під час консультаційних занять викладач має допомогти студенту зрозуміти завдання, видані для його самостійної роботи, надати додаткові джерела інформації для їх виконання, додатково пояснити матеріал, що залишився незрозумілим, але необхідний для виконання завдань під час СРС.

Однак, слід звернути особливу увагу на те, що метою викладача є саме допомога студенту у розумінні завдань, а не виконання останніх за нього.

Викладач повинен забезпечити студента методичним матеріалом, який має знаходитися у двох роздрукованих варіантах у методичному кабінеті заочної форми навчання і у електронному вигляді на сайті заочного відділення – <http://zaoch.fl.kpi.ua/>.

1.4.2. Змістові складники у режимі on-line

Використання мережі Інтернет розкриває нові перспективи для розвитку системи навчання студентів-заочників, надає їм можливість постійної практики у мові, що вивчається.

Проведені дослідження [6, с. 44] по використанню мережі Інтернет у СРС заочників заочної форми навчання технічних спеціальностей показують наступне:

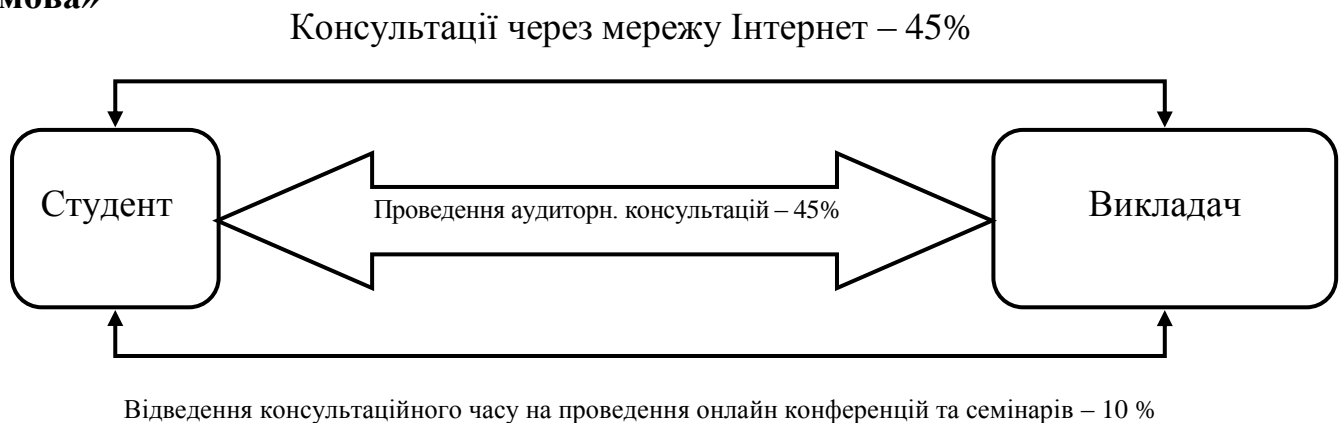
- для раціонального використання консультаційного часу місце проведення консультації повинно бути оснащено комп'ютером з виходом в Інтернет;
- кожному викладачеві іноземної мови на заочному відділенні технічних факультетів ВНЗ необхідно мати свій власний сайт або Інтернет-сторінку, де знаходилися б усі матеріали, що рекомендовані навчальною програмою як обов'язкові для успішного освоєння курсу;
- у викладача повинна бути електронна пошта, на яку студент-заочник мав би можливість відправити виконане завдання, а викладач – помістити свою оцінку

роботи студента або рекомендації з переробки роботи;

- основна умова для сайту викладача іноземної мови – наявність можливості спілкування викладача зі студентами в призначений час у режимі on-line, коли студенти з інших міст мали б можливість безпосередньо звернутися за поясненнями до викладача, а також одержати практичні навички спілкування іноземною мовою.

Ще одним результатом проведених досліджень [6, с. 44] стало створення схеми розподілу консультаційного часу з предмету "Іноземна мова" для заочних відділень технічних ВНЗ, де представлено процентне співвідношення робіт з використанням мережі Інтернет при навчанні іноземної мови на заочних відділеннях технічних ВНЗ, проведених у міжсесійний період (Рис. 1.).

Рис. 1. Схема розподілу консультаційного часу з дисципліни «Іноземна мова»

Найбільш сприятливим ґрунтом для активізації технологій навчання іноземної мови на заочних відділеннях технічних ВНЗ є години, відведені на СРС у міжсесійний період. Консультаційні години можуть бути використані за наступними трьома напрямками:

- традиційне аудиторне проведення консультацій (у дистанційному режимі реалізується через Skype, соціальні мережі, електронну пошту і обмежується у часі);
- спілкування зі студентами через мережу Інтернет у пасивному режимі

(статичний сайт із можливістю "завантаження" необхідного матеріалу, спілкування зі студентами через електронну пошту чи соціальні мережі на протязі усього міжсесійного періоду);

– спілкування зі студентами через мережу Інтернет в активному режимі (сайт оновлюється кожен семестр, проводяться on-line сеанси спілкування, міжфакультетські конференції та семінари, підтримуються зв'язки зі студентами через ісq, тощо).

РОЗДІЛ II. РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

2.1. Організація самостійної роботи студентів заочної форми навчання з оволодіння мовленнєвими та мовними компетентностями

Оволодіння компетентністю в аудіюванні

Зважаючи на брак часу на аудиторних заняттях, аудіювання стає важливою складовою СРС заочної форми навчання, яке вимагає активної і систематичної роботи. На аудиторному занятті завданням викладача є демонстрація прикладів навчальних аудіоматеріалів для самостійного опрацювання, пояснення студентам особливостей роботи з таким аудіоматеріалом, окреслення специфіки індивідуальних завдань.

Для самостійної роботи необхідно пред'являти тексти на знайомому мовному матеріалі, допускаючи не більше 3 % нової лексики [8, с. 180]. Важливою є також довжина речень, оскільки доведено: максимальна кількість лексичних одиниць у фразі, яка сприймається на слух, складає 13. Речення, довжина яких складає 15-20 слів, є важкими для розуміння [7, с. 102]. Варто уникати триразових представлень аудіотексту, переконуючи студентів у доцільності одноразового чи дворазового прослуховування. У процесі СРС варто прослуховувати як монологічні, так і діалогічні повідомлення [8, с. 181].

Основними вимогами до рівня сформованості компетентності в аудіюванні на заочному відділенні студентів немовних спеціальностей є:

- розуміння та розпізнавання інформації зі спеціальності в ході обговорень, дебатів, доповідей тощо;
- утримання інформації у пам'яті, об'єднання фактів в загальний контекст, розуміння суті повідомлення;
- розуміння обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;
- розуміння повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі;

- розуміння наміру мовця;
- визначання позиції і точки зору мовця тощо[21].

Вправи для розвитку вмінь аудіювання повинні включати передслухання (створює базу для слухання, зняття можливих труднощів), слухання і післяслухання (обговорення, осмислення почутого) [8, с. 183].

Механізми аудіювання потрібно розвивати починаючи з I та II курсу у зв'язку з відносно низьким рівнем аудитивної компетентності студентів-заочників, що можна пояснити недостатнім розвитком вмінь аудіювання в школі, а також великим проміжком часу, що проходить з моменту закінчення школи до вступу на заочне відділення.

Тривалість звучання аудіотекстів для СРС молодших курсів повинна становити 3-5 хвилин. Поступово тривалість звучання потрібно збільшувати, практикуючи самостійне слухання аудіотекстів до 30 хвилин на VI курсі [8, с. 182].

Значна увага в СРС на I-II курсах повинна приділятися ознайомлювальному і детальному аудіюванню [8, с. 185]. До вправ, спрямованих на розвиток механізмів аудіювання, які доцільно використовувати в самостійній роботі студентів заочної форми навчання I та II курсів можна віднести:

- прослуховування фрагмента тексту і визначення ключових слів;
- прослуховування фрагмента тексту і визначення, якій із запропонованих тем він відповідає;
- визначення теми, змісту за заголовком тексту, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- визначення теми аудіотексту за поданими ключовими словами, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- заповнення пропусків у реченнях, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- визначення теми чи основної ідеї тексту після прослуховування.

На III-IV курсах дедалі більшу увагу слід приділяти детальному аудіюванню,

а саме критичному рівню розуміння аудіоповідомлення, яке передбачає розуміння і аналіз імпліцитної інформації аудіотексту [8, с. 184]. Тривалість звучання аудіотекстів, як правило, становить 5-10 хвилин.

Вправи, спрямовані на розвиток механізмів аудіювання, які доцільно використовувати в СРС заочної форми навчання III та IV курсів базуються на:

- визначенні основної ідеї кожної смислової частини аудіотексту;
- прослуховуванні аудіотексту і визначенні його ключових речень;
- визначенні правильності послідовності текстових фрагментів та коректності інформації, що в них міститься;
- написання анотації (Summary) до прослуханого тексту.

Рівень володіння мовою для здобуття ступеня магістра передбачає, що студент може розуміти широкий спектр досить складних та об'ємних текстів з метою прогнозування, розпізнання та відтворення їх імпліцитного значення, а саме:

- прослуховувати і переказувати фрагменти тексту, використовуючи надані ключові слова;
- прослуховувати початок аудіотексту і самостійно його завершувати, прослуховувати завершення і порівнювати з власним варіантом;
- прослуховувати завершення аудіотексту і самостійно створювати його початок, прослуховувати початок і порівнювати з власним варіантом;
- прослуховувати аудіотекст з метою поділу його на смислові частини, підбирати до кожної такої частини відповідний підзаголовок.

Так, наприклад, завдання для напряму «Менеджмент» II курсу включає в себе дві частини: а) запитання на прогнозування аудіо матеріалу, що планується для прослуховування; б) ознайомче та пошукове слухання.

Task 1. а). Before you listen the audio recording, look at the title. What do you expect the audio to be about? What information do you expect to listen?

б). Listen the audio recording. Find the beginning of every explanation. Put the stages in order. Fill in the gaps with one or two words.

The future of banking

Banks think they're delivering what customers want. The trouble is customers don't quite see it that way. So, what does the near future hold for retail banking, and how can banks better serve consumers?

1. Intelligent personal budgeting: a) banks are more eager than ever to connect with consumers. When it comes to 1)..... technology they can do that literally, preloading 2)..... details on entry into any branch by connecting with their mobiles and providing instant, tailored 3)..... .
2. Augmented Reality banking: b) banks don't just hold your money; they hold invaluable insight into your personal finances too. They're ideally positioned, then, to adopt the role of 4)..... to consumers, advising on savings, 5)..... and forecast spending patterns to help you make the most out of your money.
3. Frictionless banking: c) you can already pay by text, but what if you could transfer funds just by telling your phone who you wanted to send money to, and how much? And what if it was all secured through 6)..... ? It might sound implausible, but it's not as far-fetched as you'd think.
4. Self-pay: d) consumers have less time than ever before, and that means banking needs to as accommodating, pain-free and flexible as possible. Imagine a scenario in which you could book an appointment on a mobile app, and your 7)..... would talk to you (in augmented reality) to chat through your finances. The future of banking is 8)..... .
5. Voice payment: e) payment has already been transformed thanks to contactless solutions. The next step in this evolution is 9)..... where the need for tills vanishes, liberating consumers and allowing them to pay for goods themselves simply by scanning a QR code. The end for 10)..... .

Оволодіння компетентністю в говорінні

Формування навичок говоріння у студентів заочного відділення передбачає навчання як монологічному (непідготовленому, частково підготовленому та підготовленому), так і діалогічному мовленню. Вже з I курсу студентів заочної форми слід навчати розширювати репродуктивні висловлювання, а також практикувати власні продуктивні висловлювання. Із кожним курсом роль непідготовленого продуктивного мовлення повинна зростати.

Під час СРС на молодших курсах необхідно практикувати вправи для створення власного монологічного висловлювання, що складається з двох і більше речень. Це вправи умовно-комунікативні, комунікативні; рецептивно-продуктивні, продуктивні; з частковим керуванням; з рольовим ігровим компонентом; без опор, із спеціально створеними опорами, із природними опорами; індивідуальні, парні [8, с. 196]. Більша увага, зазвичай, приділяється формі висловлювання з метою навчити студентів чітко формулювати думки. Такий підхід зумовлений специфікою навчання на I-II курсах, коли студенти активно оволодівають граматичним, фонетичним і лексичним аспектами мовлення.

Приклад вправ на формування навичок монологічного мовлення для студентів першого курсу факультетів ХТФ, ІФФ, ЗФ заочної форми навчання:

Task 1. Imagine that you have an interview with the prominent natural scientists. What do you want to ask? Perform the situation using such verbs as comment, describe, examine, perform, apply, consult, introduce, evaluate etc.

Task 2. Compare and contrast the jobs of chemist and physicist. Think of qualities and qualifications needed, the advantages and disadvantages of each, and the lifestyle each job involves. Which of the jobs mentioned would you prefer to do? Why? Use words such as: also, in addition, both, as well, too, however, but, despite, etc.

На III-IV курсах більший акцент повинен бути зроблений на зміст висловлювання, інформативності тощо.

Приклад вправ на формування навичок говоріння для студентів 3 курсу інженерно-хімічного факультету всіх спеціальностей:

Task 1. Discuss what do you look for in a job choosing the necessary expressions

a well-known company	good pay
pleasant working conditions	having fun
opportunities to travel	good managers
learning new skills	friendly colleagues

Task 2. Read the table, then in pairs discuss the problems, their effects and their solutions as in the example:

PROBLEMS	EFFECTS	SOLLUTIONS
litter/rubbish	dirty streets, spread of diseases	encourage recycling, use litter bins
air pollution	breathing problems, cancer risk	unleaded petrol, filters in factories, ban cars from city centres
water pollution	fish die, stomach illnesses	limit use of chemicals in industry, fine factories which pollute seas/rivers

Ефективною в аспекті оволодіння вміннями монологічного мовлення у самостійній роботі студентів V та VI курсів вважається робота над проектами, зокрема, підготовкою рефератів та презентацій. В умовах заочної форми навчання, останні можуть бути представлені як на аудиторному занятті, так і в режимі on-line. Ще перед початком роботи студентів необхідно ознайомити з критеріями оцінювання такого виду навчальної діяльності. Інколи, викладач може консультуватися зі студентами та запитувати їхню думку та побажання щодо доцільності того чи іншого критерію.

Навчання діалогічного мовлення студентів-заочників базується на вмінні:

- обмінюватися фаховою інформацією під час обговорень, дискусій, що пов'язані з навчанням та професією;
- володіти функціональними типами діалогу, що найчастіше застосовуються в професійній сфері;

- залучати співрозмовника до спільної професійної діяльності;
- просити повторити, перефразувати та пояснити незрозуміле;
- спонукати співрозмовника надати докладну інформацію [21].

Надзвичайно важливо навчати студентів старших курсів чітко пояснювати свою точку зору відносно актуальних тем в академічному та професійному житті (наприклад, на конференціях, вебінарах, дискусіях в академічному навчальному середовищі), наводячи відповідні пояснення й аргументи. Студенти повинні вміти:

- коментувати свої погляди та точку зору інших фахівців;
- правильно та доречно ставити запитання;
- правильно відповідати на поставлені запитання.

Наприклад, завдання на розвиток діалогічного мовлення для студентів III курсу інженерно-хімічного факультету всіх спеціальностей:

Task 1. Work in pairs. Read the information and discuss the questions

PlasTax

In 2002, the Republic of Ireland became the first country to charge a tax on disposable plastic shopping bags. The Plastic Bag Environmental Levy was introduced to change consumer behavior and reduce the number of bags littering the Irish streets and countryside. Critics of the tax claim that plastic bags represent a relatively small percentage of total litter and a more comprehensive approach is needed to solve the problem. They also complain that many shops have switched to using paper bags, which are more bulky than plastic and therefore more expensive to store and transport.

- *Would you be for or against such tax in your country? Why?*
- *What other solutions to the problem of litter are there?*

Task 2. Work in small groups. Discuss what you can do to cut down waste. Think about these things:

Mobile phones, plastic bags, videos and DVDs, electronic equipment and so on.

Example:

Mobile phones – recycle them

Birthday presents – not disposable goods

Оволодіння компетентністю в читанні

У СРС заочної форми навчання доцільно використовувати усі види читання (ознайомлювальне, вивчаюче і переглядове читання) з метою оволодіння студентами вміннями поєднувати різні види читання в одному тексті залежно від цілі, індивідуальних потреб та труднощів.

Порівняно з аудиторними заняттями, на яких, у першу чергу, використовується ознайомлювальне читання, частка переглядового, вивчаючого читання у самостійній роботі повинна збільшуватися. Це пояснюється тим, що під час самостійного опрацювання матеріалу, студенти не обмежені в часі, тому мають більше можливості працювати з довідковими джерелами та словниками. Що стосується переглядового читання, то в процесі підготовки ДКР, рефератів, презентацій, проектів студентам доводиться переглядати значну кількість текстів для пошуку необхідної інформації. У самостійній роботі студентів, що навчаються заочно, повинні використовуватися науково-популярні та наукові тексти, тексти професійно орієнтованої тематики.

На молодших курсах оригінальні тексти можуть викликати значні труднощі. Недоцільно на цьому етапі повністю відмовлятися від адаптованих текстів, оскільки обмеження кола текстів лише простішими аутентичними текстами може призвести до звуження обсягу матеріалів для читання. Рівень адаптації повинен постійно знижуватися [8, с. 221].

На молодших курсах викладач повинен брати активну участь у відборі текстів для самостійного читання, тоді, як у подальшому, студенти можуть самі обирати тексти за запропонованими критеріями, узгоджуючи свій вибір з викладачем. Такий підхід є додатковим мотивуючим фактором.

Як в аудиторному режимі, так і під час самостійного опрацювання тексти для читання, що готуються для студентів-заочників, повинні супроводжуватися передтекстовими та післятекстовими вправами. До передтекстових вправ відносимо: *read closely the text, divide it into several logical parts and think of a suitable headline for each part; read the headline of the text. What is this text about?*

What information do you expect to read? В якості післятекстових завдань можна запропонувати: *answer the following questions to check your understanding of the text; prepare a short plan of the text to check your understanding.*

Студенти I та II курсів повинні здійснювати:

- 1) читання і осмислення загальнотехнічної адаптованої іншомовної літератури з розширенням лексико-граматичних навичок;
- 2) анотування та реферування іншомовних джерел [21].

Ознайомче читання на матеріалі загальнотехнічного адаптованого тексту, який не має незнайомих лексичних одиниць повинно складати 110-120 слів за хвилину. Пошукове читання на матеріалі загальнотехнічного адаптованого тексту, який може мати до 5-6 незнайомих слів на 1 сторінку друкованого тексту повинно складати без словника 110-120 слів за хвилину. Вивчаюче читання з визначеною кількістю невідомих слів на 10-15 на сторінок з використанням словника. Анотування та реферування загальнотехнічних адаптованих текстів обсягом 600 др. зн. за 20 хвилин [21].

Представимо приклади вправ на читання для студентів першого курсу факультетів ХТФ, ІФФ, ЗФ:

Task 1. Fill in the correct word(s) from the list below. Use the words only once:

Intellectual	feature
Development	present
Significant	particular
Human	arranged
Scientific	mind
1. the of a man	6. to be to meet sth
2 impact	7. way
3. enterprise	8. knowledge

4. role

9. civilisation

5. characteristic

10. the of science

Task 2. Match the sciences listed below with the definitions:

a).biology

d). physics

b).mineralogy

e).engineering

c).chemistry

1. This is the science that deals with the properties, composition, and structure of substances; reactions and transformations they undergo; and the energy released or absorbed during those processes.
2. This is the professional art of applying science to the optimum conversion of the resources of nature to the uses of humankind.
3. This is the study of living things and their vital processes.
4. This is the science that deals with the structure of matter and the interactions between the fundamental constituents of the observable universe.
5. This is the scientific study of minerals, including their physical properties, chemical composition, internal crystal structure, occurrence and distribution in nature, and origins or conditions of formation.

1.		2.		3.		4.		5.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

Task 3. Answer the following questions to check your understanding of the text:

1. What is the main characteristic feature distinguishing the present civilization from the other civilizations in the past?
2. When does the era of the scientific and technological revolution begin?
3. What has influenced the course of western civilisation from its early beginnings in the sixteenth century?
4. Who can often figure out how atoms and molecules should be arranged to meet our needs?
5. How often has the range of human knowledge been doubled over the past 150 years?

До базових вмінь студентів заочного відділення III, IV, V, VI курсів відносяться:

- 1) розуміння аутентичних текстів, пов'язаних з навчанням та спеціальністю, з підручників, популярних і спеціалізованих журналів та джерел Інтернету;
- 2) розуміння головної ідеї тексту зі спеціальності та знаходження необхідної

інформації в неадаптованій технічній літературі за фахом;

3) розуміння інструкції по роботі устаткування / обладнання;

4) розуміння графіків, діаграм, формул та рисунків іноземного тексту;

5) вміння передбачати основну інформацію тексту за його заголовковою частиною та ілюстративним матеріалом, що супроводжує текст (прогнозує читання);

6) здійснення ознайомчого читання неадаптованих технічних текстів для отримання інформації;

7) накопичування та використання інформації з різних джерел для подальшого використання (на презентаціях, конференціях, дискусіях в академічному навчальному середовищі, а також у подальшій науковій роботі);

8) здійснення вивчаючого читання з метою поповнення термінологічного тезаурусу [21].

Оволодіння компетентністю в письмі

Студенти, що навчаються на заочному відділенні повинні навчитися письму в професійних (автобіографії, оголошення, інструкції, ділові листи, статті) та академічних (біографії, реферати, конспекти, анотації, есе, статті, рецензії, доповіді) цілях.

На початковому етапі навчання студенти виконують звичайні навчальні завдання на формування відповідних навичок: перефразувати речення, з'єднати окремі речення в одне, написати абзац на певну тему, написати переказ прочитаного, написати твір на певну тему тощо. Під час первинного ознайомлення студентів із особливостями написання текстів певного жанру на I-II курсах презентації тексту-моделі повинен передувати етап ознайомлення студентів із структурними, лінгвістичними особливостями жанру, яке доцільно здійснювати на аудиторних заняттях під керівництвом викладача чи самостійно з подальшим обговоренням разом із викладачем в аудиторії [8, с. 247].

На III і особливо IV курсах, коли в студентів вже сформовані певні навички

та розвинуті вміння у письмі, можна пропонувати самотійно ознайомитися з особливостями написання текстів певних жанрів, забезпечивши їх необхідною інформацією та банком вправ, які поступово розкривають структурні, лінгвістичні, стилістичні особливості жанру. Викладачу слід підбирати моделі-зразки для самотійного написання текстів, до яких вони можуть звернутися у разі потреби.

Оволодіння вміннями написання текстів певного жанру доцільно здійснювати за такими етапами:

- ознайомлення зі структурними та лінгвістичними особливостями написання текстів певного жанру;
- ознайомлення та аналіз тексту-моделі;
- виконання підготовчих вправ;
- написання текстів за запропонованими опорами;
- написання текстів за орієнтирами;
- самотійне написання тексту (планування, організація матеріалу, написання, редагування).

Усі етапи можуть реалізовуватися в позааудиторній СРС, однак, первинне ознайомлення з особливостями текстів певних жанрів та текстами-моделями доцільно здійснювати на аудиторних заняттях [8, с. 256]

Основними показниками успішності сформованості навичок письма студентів молодших курсів є:

- 1) вміння перекладати загальнотехнічні адаптовані іншомовні джерела;
- 2) вміння робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір;
- 3) вміння фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту;
- 4) анотування та реферування загальнотехнічних адаптованих текстів.

На старших курсах від студентів заочної форми навчання вимагається:

- 1) писати анотації до неадаптованих технічних текстів за фахом;
- 2) створювати презентації, використовуючи аутентичні науково-технічні

матеріали за фахом;

3) писати зрозумілі, деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з особистою та професійною сферами [21].

Слід зазначити, що вправи для студентів-магістрів повинні мати науково-дослідницьке спрямування.

Наведемо приклад завдання на розвиток вмінь написання доповіді у студентів заочної форми навчання III курсу інженерно-хімічного факультету:

Task 1. You are going to be a participant of the university conference dedicated to the problems of the innovations in the separation techniques. To prepare your statements use information from Speaking task and write a survey report (100-150 words). Before writing study the information below:

Useful language for reports

To introduce: The purpose/aim of this report, This survey was carried out, etc.

To generalize: In general, On the whole, etc.

To refer to a fact: The fact is that, In fact, In practice, etc.

To introduce other people's opinions: Many people consider, Some people argue/believe/claim, etc.

To conclude/summarize: In conclusion, All things considered, All in all, etc.

Оволодіння лексичною компетентністю

Основними показниками сформованості лексичної компетентності у студентів заочного відділення є знання:

1) лексичного мінімуму (категорії буття, їх властивості та відносини; географічні, демографічні, економічні та політичні дані) конкретної країни світу, мова якої вивчається;

2) лексики діалогу загальнонаукового характеру [21].

Основні види вправ, які доцільно використовувати в СРС заочного відділення з оволодіння лексичною компетентністю для I та II курсу включають:

- визначення / утворення певних частин мови похідної лексичної одиниці;
- групування лексичної одиниці за певними ознакою;
- переклад лексичної одиниці (речення, що її містить) українською чи іноземною мовою;

- знаходження зайвого слова з наведених;
- підбір синонімів, антонімів, слів, близьких за значенням;
- утворення слів із протилежним значенням за допомогою префіксів / суфіксів;
- називання зображених на малюнку предметів, заповнення кросвордів, таблиць тощо.

Приклади вправ на оволодіння лексичною компетентністю для студентів першого курсу факультетів ФЕА, ТЕФ, ІЕЕ заочної форми навчання:

Task 1. Translate into English:

промислове застосування; важливе застосування; що перетворює механічну енергію; постійний струм; в результаті, завдяки електриці

Task 2. Translate into Ukrainian:

1. to transform; 2. device; 3. application; 4. chemical; 5. potential; 6. source; 7. station; 8. to produce; 9. to drive; 10. to serve; 11. to do without; 12. to make use of; 13. as for

Task 3. Choose the correct answer:

1. The motor changes electrical energy into a) heat energy, b) chemical energy, c) mechanical energy.
2. The generator changes mechanical energy into a) chemical energy, b) electrical energy, c) light energy.
3. The battery changes chemical energy into a) solar energy, b) heat energy, c) electric energy.
4. The electric furnace changes electric energy into a) heat energy, b) chemical energy, c) mechanical energy.
5. The vacuum cleaner changes electrical energy into a) light energy, b) mechanical energy, c) solar energy

На III-IV курсах студенти стають більш автономними у виборі прийомів, засобів, а також постановці власних цілей щодо оволодіння програмним та позапрограмним матеріалом [8, с. 274]. Таким студентам можна пропонувати наступні завдання:

- знаходження у тексті слів, що відповідають певним визначенням;
- визначення значення підкреслених у тексті слів за контекстом;
- утворення словосполучень із запропонованих слів;

- підбір лексичних одиниць за визначеннями;
- підбір синонімів / антонімів до наведених лексичних одиниць;
- заповнення пропусків у реченні різними частинами мови відповідно до контексту;
- утворення певних частин мови від наведених.

Приклади вправ на оволодіння лексичною компетентністю для студентів IV курсу інженерно-хімічного факультету:

Task 1. Translate the following expressions into English:

Промислові хімікати, переробляти сировину, товари для споживачів, сучасна економіка, велика різноманітність, газоподібні матеріали, споживач, виробництво, обладнання для запобігання корозії, забезпечувати безпечне функціонування, пакувати та доставляти товар, проводити хімічні реакції, технологія кристалізації, дослідницька лабораторія, дослідницька установа.

Task 2. Match the terms with their definitions:

military, polymer, fertilizer, dye, output, rubber, petroleum, liquid, wax, explosive, catalyst, sublimation

- 1) a substance that makes a chemical reaction happen more quickly without being changed itself;
- 2) a substance you use to change the colour of your clothes, hair etc.;
- 3) a substance that can cause an explosion;
- 4) a substance that is put on the land to make crops grow;
- 5) a substance that is not a solid or a gas, which flows, is wet, and has no fixed shape;
- 6) used by or connected with war or the army, navy, or air force;
- 7) oil that is obtained from below the surface of the Earth and is used to make petrol, paraffin and various chemical substances;
- 8) a chemical compound that has a simple structure of large molecules;
- 9) the amount of goods or work produced by machine or factory;
- 10) a substance used to make tyres, gloves, boots etc., which is made from the juice of a tropical tree or artificially;
- 11) the process of changing a solid substance to a gas by heating it and then changing it back to a solid in order to make it pure;
- 12) a solid material made out of fats or oils used to make candles, polish etc.

Task 3. Fill in the words from the list to make completed phrases:

to solve, to perform, to apply, elevated, to perform, to convert, washing, Portland, wide, fractional

1. ...chemical reaction

6. ... variety;

2. ... practical problem

7. ... cement;

3. ... knowledge

8. ... temperatures;

4. ... raw materials

9. ... distillation;

5. ... work

10. ... soda.

Оволодіння граматичною компетентністю

Оволодіння граматичною компетентністю у СРС повинно здійснюватися у процесі формування граматичних знань та граматичної навички. У поняття граматичні знання включають граматичні правила, визначення й узагальнення, а також способи дії з відповідними граматичними формами [5, с. 71]. Формування репродуктивної граматичної навички починається зі сприйняття нової граматичної структури, триває у процесі вправлення в її репродукуванні і завершується продукуванням, тобто вживанням в усних чи письмових висловлюваннях студентів. На відміну від репродуктивної граматичної навички, що передбачає вибір форми відповідно до комунікативного наміру, мовленнєвої ситуації та інших факторів, рецептивна граматична навичка включає сприйняття звукового чи графічного образу граматичної структури, автоматизоване розпізнавання граматичних форм та їх співвідношення з певним значенням, а також операції прогнозування синтаксичних структур [5, с. 21].

Оволодіння граматичною компетентністю на заочному відділенні передбачає оволодіння як теоретичними знаннями граматичного матеріалу, так і практичними граматичними навичками. Граматичний матеріал цілеспрямовано вивчають на перших чотирьох курсах, де самостійна робота студентів з граматичним матеріалом має переважно керований характер. При цьому студенти засвоюють граматичні правила, виконують відповідні вправи на їх засвоєння. На V та VI курсах студенти поглиблюють отримані граматичні знання та вдосконалюють здобуті навички.

Наведемо види вправ, які ми пропонуємо використовувати студентам заочного відділення у самостійній роботі з оволодіння граматичною компетентністю:

- визначення часу / граматичної форми тощо певних слів у реченні;
- переклад речення з певним граматичним явищем українською / іноземною мовою;
- аналіз вживання певної граматичної форми в запропонованих реченнях / тексті;
- заміна граматичних конструкцій / структур у реченні;
- перефразування речень шляхом заміни однієї граматичної конструкції іншою;
- виправлення граматичних помилок у реченні;
- вибір граматичної форми із запропонованих для заповнення пропусків у реченні / тексті;
- відповіді на запитання, складання опису / розповіді тощо із вживанням певних граматичних структур;
- складання речень із використанням певної граматичної структури.

Оволодіння граматичною компетентністю в умовах СРС повинно носити свідомий характер. На першому-другому та частково на третьому курсах на аудиторних заняттях слід реалізовувати, в першу чергу, орієнтовно-підготовчий етап оволодіння граматичною навичкою. Стереотипно-ситуативний та варіативно-ситуативний етапи доцільно практикувати у СРС. На четвертому курсі, коли відбувається вдосконалення граматичної компетентності, усі етапи реалізуються у СРС студентів [8, с. 287].

Наведемо приклади вправ, які доцільно пропонувати / рекомендувати студентам для самостійного виконання з метою засвоєння граматичного явища.

Наведемо приклад з методичних вказівок для студентів першого курсу факультетів ХТФ, ІФФ, ЗФ заочної форми навчання:

Task 1. Open the brackets and fill in the correct verb forms used in the following sentences and translate

them into Ukrainian.

1. The air around us (be) always under pressure.
2. The strength of metals (decrease) as the temperature increased.
3. Temperature (remain) constant.
4. In the vacuum (be) a new sample.
5. We (perform) the work in cooperation with other scientists.
6. They (explore) possible ways of formulating the process.
7. Her research resulted in a new mechanism of the process.
8. The entire operation takes about three seconds.

Task 2. Give the plural of the following nouns.

1. phenomenon
2. analysis
3. datum
4. formula
5. medium
6. foot
7. mouse
8. strategy
9. tooth
10. axis
11. thesis
12. basis
13. radius
14. half
15. looker-on

2.2. Контроль рівня сформованості англомовної комунікативної компетентності

Оцінювання рівня сформованості аудитивної компетентності доцільно здійснювати за такими критеріями: повнота розуміння, точність розуміння, розуміння імпліцитної інформації. Перевірку розуміння аудіотексту варто здійснювати за допомогою тестів, трансформації письмового тексту шляхом

заповнення таблиці, плану, прийому «заповнення пропусків», прийому «виправлення помилок» [8, с. 298].

Загальними критеріями оцінки монологічного мовлення студентів варто вважати: відповідність ситуації, комунікативну достатність, зв'язність, повноту, мовну правильність, різноманітність мовних засобів [8, с. 301].

Для оцінювання рівня сформованості компетентності в діалогічному мовленні студентів виділяються три групи критеріїв. Критерії першої групи призначені для вимірювання загальних показників ДМ: відповідність комунікативної ситуації, мовна коректність висловлювання, темп мовлення, обсяг висловлювання. Критерії другої групи вимірюють показники, притаманні саме ДМ: різноманітність ужитих видів ДЄ, специфічні для ДМ лінгвістичні засоби (мовленнєві кліше, еліпси, прості речення, слова-заповнювачі пауз, стягнені форми), наявність ініціативних реплік. Критерії третьої групи оцінюють коректне розуміння / використання невербальних засобів спілкування, властивих ДМ: коректне розуміння / використання кінестичних елементів спілкування, коректне розуміння / використання проксемічних / такесичних елементів спілкування, адекватне використання фонацій [12, с. 129].

Контроль рівня сформованості компетентності в читанні передбачає перевірку розуміння текстів різних жанрів. Тому, оцінювання вмінь читання доцільно здійснювати за такими критеріями: *повнота розуміння, точність розуміння, розуміння структури тексту, глибина розуміння*. Розуміння структури тексту доцільно оцінювати за допомогою текстів на заповнення пропусків речень у тексті [8, с. 303].

Об'єктами контролю рівня сформованості компетентності студентів у письмі є [14, с. 126-127]:

- повнота розкриття теми і логічна послідовність викладу думок;
- смислова і структурна цілісність тексту;
- смислова і структурна цілісність абзаців;

- виклад думки на рівні речень;
- мовна і мовленнєва коректність.

Контроль рівня сформованості лексичної компетентності може базуватися на наступному: тестах множинного вибору, підборі синонімів, антонімів; завданнях для перекладу; завданнях, під час якого в пропуски в тексті потрібно вставити слова, похідні від поданих; виконання клоуз-тесту, в якому пропущені в основному слова з теми. Зазначимо, що цінність перекладу як засобу контролю полягає в тому, що за умови ретельно підбраного матеріалу він стимулює вибір необхідних англомовних засобів.

Перевірка рівня сформованості рецептивних лексичних навичок повинна здійснюватися в процесі виконання студентами завдань із читання та аудіювання текстів з новими лексичними одиницями. При цьому доцільними, наприклад, є завдання на:

- знаходження у тексті / аудіотексті слів з певним значенням;
- вибір правильної відповіді із запропонованих / погодження з твердженням чи його спростування щодо змісту прочитаного / прослуханого аудіотексту (завдання складені так, що їх правильне виконання можливе лише за умови розуміння відповідної лексики);
- виправлення помилок у тексті, який коротко передає зміст прочитаного чи прослуханого (завдання складене так, що студенти повинні виправити помилки саме у вживанні нових слів) [8, с. 307].

Контроль рівня сформованості граматичної компетентності передбачає виконання тестів множинного вибору, заповнення пропусків у тексті у відповідній граматичній формі, заповнення пропусків у тексті самостійно підбраною граматичною одиницею / структурою у відповідній формі, переклад речень / тексту чи його фрагменту з англійської на українську мову та навпаки.

У СРС варто практикувати граматичний аналіз текстів (у тому числі текстів для домашнього читання), який передбачає пошук вивчених граматичних структур

та аналіз їх вживання.

Таким чином, систематичний поточний контроль, самоконтроль, взаємоконтроль результатів СРС заочної форми навчання, а також належним чином організований вхідний, рубіжний і підсумковий контроль рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності (види якого будуть представлені нижче), досягненню якого значною мірою сприяє СРС, є необхідним фактором успішної практичної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей без відриву від виробництва.

РОЗДІЛ III. ТИПИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ І КОНТРОЛЬНИХ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЇХ ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ

3.1. Типи індивідуальних самостійних завдань. Вимоги до їх написання та оцінювання

Відповідно до Навчальної програми дисципліни “Іноземна мова” на кожному курсі, окрім четвертого (48 годин), на самостійну роботу студентів відводиться 96 годин навчального часу [18].

Метою підготовки індивідуальних та групових самостійних завдань є покращення рівня володіння мовою студентів-початківців до стандартного рівня, підвищення рівня володіння мовою студентів “просунутого рівня” з метою отримання певної інформації та розвитку мовленнєвих навичок [18].

Цілями індивідуальних самостійних завдань є:

- розвиток вмінь роботи з іншомовними друкованими та електронними джерелами інформації;
- розвиток вмінь письмового перекладу;
- вміння працювати з електронними словниками та отримання інформації.

Реалізація індивідуальних самостійних завдань напряму залежить від курсу підготовки студентів. З першого по четвертий курси передбачається виконання ДКР, на п'ятому курсі заплановане написання рефератів. Крім того, на третьому та п'ятому курсах проводяться конкурси презентацій. Викладачі, також, можуть надавати тексти за фахом студентів для перекладу або написання анотацій, рецензій.

3.1.1. Правила написання рефератів та особливості їх оцінювання

Навчання реферуванню (рідною і іноземною мовами) спрямоване на вироблення навичок і вмінь оформлення отримуваної інформації. Реферування використовується також як прийом контролю за розумінням тексту. Кінцеві навички і вміння мають надавати студенту можливість скласти іноземною мовою реферати до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження тощо.

Відповідно до РНП [21], цілями підготовки реферату є:

- поглиблення і розширення теоретичних знань студентів з окремих дисциплін циклу професійної підготовки завдяки пошуку й аналізу англomовної наукової літератури та джерел у мережі Інтернет;
- удосконалення умінь читання фахової літератури;
- формування навичок самостійної роботи з англomовною навчальною та науковою літературою;
- реалізація міждисциплінарних зв'язків;
- удосконалення умінь структурувати, логічно викладати та аналізувати текст;
- стимулювання професійної мотивації студентів тощо.

Під рефератом мається на увазі короткий виклад у письмовій чи усній формі основного змісту наукової праці, що вивчалася студентом, а також висловленням власних міркувань автора щодо цієї проблеми. Якщо реферат таких ознак не має, то він є лише конспектом опрацьованих публікацій (тут і далі адаптовано з Методичних матеріалів, розроблених викладачами заочного відділення кафедри АМТС№1).

У процесі роботи над рефератом студент має продемонструвати вміння аналізувати використану літературу, розкривати своє ставлення до прочитаного, робити обґрунтовані висновки на основі опрацьованої інформації. У рефераті виклад інформації здійснюється чітко, стисло, без ліричних відступів.

Загальні вимоги до оформлення рефератів

Реферат друкують за допомогою комп'ютерного принтера на одному боці білого паперу формату А4 (210*297мм). Міжрядковий інтервал – 1,5, кегль 14, гарнітура Times New Roman; поля: ліворуч – 3 см, угорі, внизу, праворуч – 2 см; абзац – п'ять знаків; сторінки статті мають бути пронумеровані; не використовувати переносів; дробові числа подавати через кому (напр. 0,105), а не через крапку; формули створюють за допомогою Microsoft Equation; таблиці,

рисунки, малюнки повинні мати нумерацію і назву; ілюстративний матеріал подавати в тексті, підписи набирати курсивом; рисунок, виконаний засобами MS Word, згрупувати як один об'єкт. Нумерація сторінок починається з другого аркушу, номер проставляється посередині верхнього поля.

Загальний обсяг реферату – 12-15 сторінок, обсяг статті англійською мовою – 5 тисяч друкованих знаків без пробілів (кількість друкованих знаків у тексті можна дізнатися, попередньо виділивши весь текст статті, через команди: Сервіс→Статистика→Знаків (без пробілів)); обсяг реферату англійською мовою – 0,5-1 сторінка.

Реферат повинен мати таку структуру, відповідно до якої і складається його зміст:

1. Титульний аркуш
2. Зміст
3. Стаття англійською мовою
4. Переклад статті українською мовою
5. Реферат англійською мовою
6. Реферат українською мовою
7. Словник термінів (англо-український)
8. Список використаних джерел

Кожен структурний елемент реферату починається з нової сторінки, у тексті обов'язково подаються назви структурних елементів. Відстань між заголовками та текстом має дорівнювати 1 інтервалу.

Стаття англійською мовою має бути обрана зі списку тем для рефератів та відповідати їх структурі. Джерелом статті слугує матеріал, запропонований викладачем або підібраний самостійно.

Переклад статті українською мовою повинен бути максимально наближеним до тексту оригіналу, відредагованим на наявність друкарських помилок та звучати зв'язно. При перекладі не рекомендується використання електронних перекладачів.

Реферат англійською мовою – це стислий виклад змісту першоджерела, що будується на мові оригіналу, та який також повинен містити власне ставлення до теми, яка була висвітлена у статті. Текст реферату подається в одному з неозначених часів: Present Indefinite (Active/Passive), Past Indefinite (Active/Passive).

Для забезпечення логічної цілності до реферату вводяться специфічні кліше:

1) що подають загальну оцінку змісту:

<i>The research is devoted to...</i>	<i>Дослідження присвячене...</i>
<i>The article deals with... (the topic, question, problem)</i>	<i>Стаття присвячена... (темі, питанню, проблемі)</i>
<i>The article consists of (includes, contains) ... (three chapters)</i>	<i>Стаття складається з (включає в себе, містить)...(кількість частин)</i>

2) характеризують поставлені та розв'язувані автором задачі:

<i>The first chapter highlights</i>	<i>У першій частині висвітлюється</i>
<i>The author states (points out) that...</i>	<i>Автор відмічає (вказує), що...</i>
<i>The introduction notes that...</i>	<i>У вступі відмічається що...</i>
<i>The author describes (states, analyses)...</i>	<i>Автор описує (відмічає, аналізує)</i>
<i>The following topics are considered</i>	<i>Розглядаються наступні теми</i>
<i>According to the authors point of view</i>	<i>На думку автора...</i>
<i>In the third chapter...</i>	<i>В третій главі...</i>
<i>It should be remembered that...</i>	<i>Потрібно пам'ятати, що...</i>
<i>There is no doubt that...</i>	<i>Не має сумніву, що...</i>

3) представляють результати та висновки дослідження:

<i>The results obtained reaffirm\prove...</i>	<i>Отримані результати підтверджують/ доводять...</i>
<i>The author concludes that...</i>	<i>Автор робить висновок, що...</i>
<i>The author ends the article by showing...</i>	<i>В кінці статті автор показує ...</i>
<i>It is pointed out in the conclusion that...</i>	<i>У висновку вказується що...</i>

4) вказують на адресатів тексту:

The article is aimed at the specialist in the sphere of...

Стаття призначена для спеціалістів в області...

It is of interest to... (wide range of readers)

Представляє інтерес для... (широкого кола читачів)

5) відмічають наявність ілюстративного матеріалу:

The author illustrates his opinion with the help of the concrete facts and examples...

Свої судження автор ілюструє конкретними фактами та прикладами...

The author presents the figures, photographs, tables...

Автор приводить малюнки, фотографії, таблиці...

Реферат українською мовою може бути представлений у двох видах: переклад реферату англійською мовою або незалежний від попереднього реферат статті обсягом від 1 до 1,5 сторінок.

Словник термінів має складатися з усіх незнайомих термінів, які зустрічалися у тексті статті. Обсяг словника повинен містити не менше 15 слів.

У *список використаних джерел* включають власне джерело статті, словники, що використовувалися під час перекладу. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ. ГОСТ 7.1: 2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Реферат оцінюється за 100 бальною загальноєвропейською шкалою ECST (див. Табл.2.).

Кількість отриманих балів за контрольну роботу	Оцінка ECTS та її визначення	Традиційна оцінка
95...100	A – відмінно	відмінно
85...94	B – дуже добре	добре
75...84	C – добре	

65...74	D – задовільно	задовільно
60...64	E – достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
гк ≤ 59	Fx – незадовільно (має бути перероблена)	незадовільно
гк < 40	F – не допущено (потрібна додаткова робота)	не допущено

При нарахуванні балів беруться до уваги (див. Додаток 1):

- 1) відповідність оформлення реферату до поданих вимог;
- 2) відповідність англomовної статті обраній темі реферату;
- 3) якість перекладу статті (логічність, зв'язність, грамотна літературна українська мова);
- 4) якість реферування англійською мовою (глибина та логічність розкриття теми, використання кліше, наявність орфографічних та стилістичних помилок);
- 5) якість реферування українською мовою (переклад – див. п.3; оригінальне реферування – див. п.4);
- 6) обсяги термінологічного словника, вірність англо-українського перекладу.

Особливості проведення конкурсу рефератів

Перевірка виконання завдання з написання рефератів проводиться у вигляді дистанційного конкурсу у міжсесійний період. Правила проведення конкурсу: 1) до визначеної заздалегідь дати усі студенти повинні здати реферати у спеціально створені для цього на Google Drive папки відповідно до їх факультету та курсу; 2) викладач, окрім звичайної перевірки усіх робіт повинен створити форму засобами Google Forms для голосування студентів та відправити її старостам усіх груп, що приймають участь у конкурсі; 3) після того, як викладач оцінить якість усіх рефератів і додасть голоси студентів, має бути обрано три найкращі реферати студентів, що отримають додаткові бали за реферат, але не більше подвійної кількості балів, відведеної на оцінювання реферату.

3.1.2. Правила підготовки презентацій та особливості їх оцінювання

Презентація є інформаційним продуктом, призначеним для подання будь-якого об'єкта (у нашому випадку – програмної теми) в максимально простій та зручній для сприйняття формі. Можливості презентації дозволяють одночасно використовувати цілий ряд засобів інформаційного впливу – тексти, графіку, анімацію, звук, відео. Така комплексна організація інформаційного середовища дає значний вииграш в якості ділового спілкування, як наслідок, навчання створення презентації є важливою складовою навчального процесу на заочному відділенні [21].

Студентам-заочникам пропонується створити слайдові презентацію обсягом від 10 до 12 слайдів. Перший слайд повинен містити тему презентації, ПІБ студента(ів), групу, факультет, місто і рік. Зразок оформлення титульного слайду знаходиться у пам'ятці по створенню презентацій для студентів заочної форми навчання всіх факультетів. На другому слайді повинен бути план презентації. Для розкриття кожного з пунктів плану має відводитися не менше одного слайду. Кінцевий слайд повинен містити перелік використаних у презентації джерел.

Підготовка презентації складається з кількох етапів [19, с. 133]:

1. Обрання теми
2. Складання плану.
3. Розроблення проекту (сценарію).
4. Пошук, збирання і підготовка матеріалів.
5. Створення презентації.
6. Апробація презентації та внесення коректив.

Обрання теми презентації. Викладач повинен запропонувати студентам теми для підготовки презентацій, що вказані у РНП відповідних курсів факультетів. Кожен студент повинен обрати собі тему підчас аудиторних практичних занять на установчій сесії. Кожен студент має бути забезпечений матеріалами для підготовки презентації (основним текстом або статтею і переліком додаткових джерел, у тому

числі додатковими матеріалами з правилами розроблення і представлення презентацій).

Складання плану презентації і обрання сценарію її розроблення напряду залежить від її теми та виду. Тексти для створення презентацій викладач повинен обрати таким чином, щоб вони не тільки відповідали вказаній у РНП темі, але й відображали результати проведених досліджень, адже саме такі презентації необхідно робити для представлення результатів курсових або дипломних робіт студентів. Презентація повинна мати чітку структуру. Доцільно дотримуватися такої послідовності: 1) актуальність проблеми та її значення; 2) відомі шляхи вирішення проблеми, їх порівняльний аналіз і критика; 3) формулювання мети дослідження; 4) опис проведеного дослідження: методика, експеримент, похибки тощо; 5) аналіз отриманих результатів; 6) висновки та рекомендації щодо використання результатів [19, с. 137].

Етап пошуку, збирання і підготовки матеріалів презентації мінімізується до обробки матеріалів за допомогою перекладу незнайомих слів та виразів, і виокремлення ідей для представлення їх на слайдах.

Після створення презентації до її оприлюднення перед групою однокурсників і викладачем, студенти повинні мати можливість показати її викладачу для попередньої перевірки і внесення коректив. На цьому етапі від студентів не вимагається усного представлення матеріалу.

Презентація повинна бути оприлюднена у міжсесійний період до початку наступного семестру. Оприлюднення може бути здійснено, як на аудиторних консультаційних заняттях, так і на дистанційних. Оприлюднення може відбуватися одночасно для всіх студентів групи (аудиторно чи дистанційно) або у два окремих етапи – дистанційний і аудиторний. Дистанційне оприлюднення може здійснюватися у різних формах – у режимі онлайн через Skype, Mikogo тощо, або за допомогою запису відеоподкастів.

Критерії оцінювання презентації зі спеціальності: відповідність темі, глибина та повнота розкриття теми, структура, оформлення, мовна відповідність (лексика, вживання граматичних структур тощо), усна презентація (див. Додаток 2).

Презентація оцінюється за 100 бальною загальноєвропейською шкалою ECST (див. Табл.3.).

Кількість отриманих балів за контрольну роботу	Оцінка ECTS та її визначення	Традиційна оцінка
95...100	A – відмінно	відмінно
85...94	B – дуже добре	добре
75...84	C – добре	
65...74	D – задовільно	задовільно
60...64	E – достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
$гк \leq 59$	Fx – незадовільно (має бути перероблена)	незадовільно
$гк < 40$	F – не допущено (потрібна додаткова робота)	не допущено

Особливості проведення конкурсу презентацій

Так само, як і при написанні рефератів, перевірка виконання завдання зі складання презентацій може проводитися у вигляді дистанційного конкурсу у міжсесійний період. Правила проведення конкурсу: 1) до визначеної заздалегідь дати усі студенти повинні здати презентації у спеціально створені для цього на Google Drive папки відповідно до їх факультету та курсу; 2) викладач, окрім звичайної перевірки усіх робіт повинен створити форму засобами Google Forms для голосування студентів та відправити її старостам усіх груп, що приймають участь у конкурсі; 3) після того, як викладач оцінить якість усіх презентацій і додасть голоси студентів, має бути обрано 10 найкращих презентацій студентів, які будуть змагатися в усній презентації матеріалу; 4) так само, як і на попередньому етапі, усні презентації повинні бути оцінені не тільки викладачем, але й студентами; 5)

після підбиття підсумків має бути обрано 3 кращі презентації студентів, що отримують додаткові бали, але не більше подвійної кількості балів, відведеної на оцінювання презентації.

3.2. Типи контрольних самостійних завдань

Відповідно до «Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в НТУУ «КПІ»» контрольні заходи є необхідним елементом системи забезпечення якості освіти. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань і умінь, сформованих компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу [24].

Згідно зі згаданим вище Положенням в освітньому процесі використовуються такі основні види контролю результатів навчання студентів: поточний, рубіжний, семестровий [20, с. 4].

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних і консультаційних занять для перевірки рівня підготовки студентів до виконання запланованої роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. Облік поточної успішності підвищує об'єктивність оцінювання результатів навчання студентів. Форми проведення поточного контролю визначаються конкретним викладачем відповідно до робочої програми кредитного модуля. Він може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю або тестування на практичних заняттях [20, с. 4].

Рубіжний контроль – це контроль результатів навчання студентів після вивчення логічно завершеної частини робочої програми кредитного модуля. Цей контроль рівня знань з англійської мови на заочному відділенні проводиться у формі домашньої

контрольної роботи. Результати поточного і рубіжного контролю з кредитного модуля є основною інформацією при проведенні заліку з англійської мови [20, с. 5].

Семестровий контроль з кредитного модуля проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді семестрового заліку (диференційованого заліку) в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою кредитного модуля [20, с. 5]. Форма проведення семестрового контролю з дисципліни «Іноземна мова» – комбінована (усна тема і письмове тестування).

Залік (диференційований залік) – це вид семестрового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з кредитного модуля оцінюється за результатами поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних заняттях) протягом семестру [20, с. 5].

3.2.1. Правила складання та оцінювання ДКР

Домашні контрольні роботи проводяться на кожному курсі з першого по четвертий роки навчання на заочному відділенні. Кількість контрольних робіт за кожний семестр визначається навчальним планом факультету. Зміст та тематика контрольних завдань базується на мовному матеріалі, що запланований у Навчальній програмі дисципліни відповідно до року навчання та факультету.

Правила складання ДКР.

Метою створення ДКР є підсумковий контроль знань, вмінь та навичок студентів, отриманих протягом навчального року та є головною умовою допуску до іспиту чи заліку по дисципліні. Мета виконання ДКР – перевірка рівня підготовки студентів в процесі самостійного вивчення навчального матеріалу.

Завдання до ДКР розробляються викладачем і додаються до робочих програм дисциплін. Зміст кожної ДКР має повністю відповідати робочій навчальній програмі дисципліни.

ДКР з дисциплін “Іноземна мова” та “Іноземна мова професійного спрямування” складаються з наведених нижче блоків завдань:

1. Текстовий блок;
2. Лексичний блок;
3. Граматичний блок;
4. Переклад з української на англійську;
5. Письмове завдання;
6. Список рекомендованої літератури.

У якості прикладу наведемо блоки завдань з ДКР для студентів I курсу хіміко-технологічного факультету заочної форми навчання. Максимальна кількість балів за виконану ДКР – 100 балів.

1. Текстовий блок ДКР складається з передтекстового завдання на перевірку незнайомої лексики, тексту та післятекстових питань. Обсяг тексту – 2000-2500 знаків. Ваговий бал першого завдання – 1 бал за кожен вірний переклад слова, ваговий бал завдання на підбір назв для абзаців – 2 бали, ваговий бал для відповідей на запитання до тексту – 1 бал. Загальна оцінка за текстовий блок – 20 балів.

Text-based tasks

Task 1. Translate the following words and word combinations:

attribute	–
clarification	–
concern	–
constituent substance	–
discovery	–
extensive	–
flammable	–
host	–
species	–
artificially	–

subatomic domain –

quicklime –

Task 2. Read closely the text and write a suitable heading for each part:

1.

Chemistry is the science that deals with the properties, composition, and structure of substances, the transformations they undergo, and the energy that is released or absorbed during these processes. Every substance, whether naturally occurring or artificially produced, consists of one or more of the hundred species of atoms that have been identified as elements. Although these atoms are composed of more elementary particles, they are the basic building blocks of chemical substances. Chemistry, therefore, is concerned with the properties of atoms and the laws governing their combinations and how the knowledge of these properties can be used to achieve specific purposes.

2.

In the second half of the 17th century R. Boyle gave the first definition of the chemical element. One of the major advances in chemistry in the 18th century was the discovery of the role of air, and of gases generally, in chemical reactions. This role had been dimly glimpsed in the 17th century, but it was not fully seen until the classic experiments of Joseph Black on magnesia alba (basic magnesium carbonate) in the 1750s. By extensive and careful use of the chemical balance, Black showed that an air with specific properties could combine with solid substances like quicklime and could be recovered from them. This discovery served to focus attention on the properties of "air," which was soon found to be a generic, not a specific, name. Chemists discovered a host of specific gases and investigated their various properties: some were flammable, others put out flames; some killed animals, others made them lively. Clearly, gases had a great deal to do with chemistry.

3.

The Newton of chemistry was Antoine-Laurent Lavoisier. In a series of careful balance experiments Lavoisier untangled combustion reactions to show that, in contradiction to established theory, which held that a body gave off the principle of inflammation (called phlogiston) when it burned, combustion actually involves the combination of bodies with a gas that Lavoisier named oxygen. The chemical revolution was as much a revolution in method as in conception. Gravimetric methods made possible precise analysis, and this, Lavoisier insisted, was the central concern of the new chemistry. Only when bodies were analyzed as to their constituent substances was it possible to classify them and their attributes logically and consistently.

Rocke A. J., Usselman M. C. Chemistry // *ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA*. – 2016.

Task 3. Answer the following questions:

1. What was one of the major advances in chemistry in the 18th century?
2. What is magnesia alba?
3. What are the main properties of the specific gases?
4. Who was Antoine-Laurent Lavoisier?
5. What is oxygen?
6. Who was Robert Boyle?

2. Блок завдань на перевірку лексичного запасу включає в себе дві вправи на ту ж тему, що і текстовий матеріал контрольної роботи. Обов'язково має бути присутнє завдання на перевірку знань термінології за фахом. Кожен пункт завдання оцінюється у один бал. Загальна кількість балів за лексичний блок – 20 балів.

Vocabulary tasks

Task 1. Fill in the correct word from the list below. Use the words only once:

balance	Building
elementary	Generic
principle	Precise
host	Structure
achieve	Use
-
1. of substance	6. aof gases
2. particle	7. careful experiment
3. block	8. analysis
4. to specific purpose	9. the of inflammation
5. extensive	10.to be a name

Task 2. Match the terms with the definitions.

1. Chemical element	a) a process in which one or more substances are changed into others.
2. Composition	b) a chemical reaction that occurs when a substance reacts with

oxygen, releasing energy in the form of heat and light.

3. Property	c) basic building blocks that make up all forms of matter both living and nonliving.
4. Chemical reaction	d) capable of catching fire easily and burning at low temperatures.
5. Quicklime	e) substance which undergoes combustion.
6. Flammable	f) a special quality of something.
7. Combustion reaction	g) based on determining the weight of water dispensed by the pipett.
8. Phlogiston	h) the ability to form or understand an idea.
9. Gravimetric method	i) the type of matter that makes up the object and the way that the matter is arranged in the object.
10. Conception	j) a calcined material that is mainly calcium oxide, CaO.

3. Граматичний блок завдань створений для перевірки знань граматичного матеріалу першого семестру першого курсу хіміко-технологічного факультету заочної форми навчання. Усі речення відрізняються загальнотехнічною тематикою. Кожен пункт завдання оцінюється у один бал. Кількість завдань у блоці може варіюватися від 3 до 4. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 30 балів.

Слід звернути увагу, що кілька завдань цього блоку включають в себе завдання на переклад з англійської на українську мову, тому, у наступному блоці речення на цей тип перекладу – відсутні.

Grammar tasks

Task 1. Put the verbs in brackets into Present Simple, Future Simple or use “going to”:

1. Let's clean the room. I (see) my friends tonight.
2. In the year 2020 people (drive) electric cars.
3. I know that she (hold) a meeting.
4. The plane from Brussels (arrive) at 8:30.
5. His house is very small. He (move) to a bigger house next year.

Task 2. Define the tense-forms used in the following sentences and translate them:

1. At that time spherical joint was becoming more and more useful in the construction of glass equipment.
2. The strength of metals decreased as the temperature increased.
3. After I had finished the inspection of the new engine I spoke to the engineer.
4. During recent years methods of measurements have changed considerably.
5. We perform the work in cooperation with other scientists.
6. They will explore possible ways of formulating the process.
7. Her research resulted in a new mechanism of the process.
8. The reaction was running smoothly.
9. We have been observing the reaction for an hour.
10. They will derive the equation on a statistical basis.

Task 3. Give the plural of the following nouns:

1. phenomenon	
2. analysis	
3. datum	
4. formula	
5. medium	
6. foot	
7. mouse	
8. strategy	
9. tooth	
10. thesis	

Task 4. Translate the sentences, underline modal verbs and define their functions:

1. He was allowed to perform the operation.	a) refusing permission
2. I am to go to the conference.	b) expressing obligation
3. You must attend the meeting.	c) giving permission
4. You may make a phone call in this room.	d) expressing obligation
5. I'm sorry but you can't use the fax.	e) talking about permission

Переклад з української на англійську представлений п'ятьма реченнями за тематикою текстового блоку. Мінімальна кількість речень для перекладу – 5.

Кожне речення оцінюється у 2 бали. Загальна кількість балів за виконання завдання – 10 балів.

Translation task

Task 1. Translate the following sentences into English:

1. Хімія – це наука, що має справу з властивостями, складом та структурою речовин.
2. Хімія займається властивостями атомів та законами, які керують їх комбінаціями.
3. У другій половині 17 сторіччя Р.Бойль дав перше визначення хімічного елементу.
4. Хіміки відкрили безліч своєрідних газів та дослідили їх різноманітні властивості.
5. Гравіметричні методи зробили можливим точний аналіз і це становило основний інтерес нової хімії.

Письмовий блок містить у собі завдання на написання есе або листа загальним обсягом 180 слів. У даному випадку представлено завдання на написання есе. Завдання оцінюється у 20 балів.

Writing task

Task 1. You are a leading engineer of the company specializing in the plastic materials production. Your director has asked you to participate in the scientific seminar dedicated to the problems of environmental protection. To prepare your points write a short essay (150-180 words) expressing your opinion concerning advantages and shortcomings of plastic goods.

Правила виконання та оцінки ДКР

Контрольна робота виконується в термін, встановлений навчальним планом. Кожну контрольну роботу потрібно виконувати письмово в окремому зошиті розбірливим почерком (без перекреслень чи довільного скорочення слів) або у друкованому вигляді (Times New Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал). Робота повинна бути чітко структурованою, всі завдання мають бути виконані та оформлені у точній відповідності до наданих інструкцій.

Контрольна робота оцінюється за 100 бальною загальноєвропейською шкалою ECST (див. Табл. 4.).

Кількість отриманих балів за контрольну роботу	Оцінка ECTS та її визначення	Традиційна оцінка
95...100	A – відмінно	відмінно
85...94	B – дуже добре	добре
75...84	C – добре	
65...74	D – задовільно	задовільно
60...64	E – достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
$гк \leq 59$	F _x – незадовільно (має бути перероблена)	незадовільно
$гк < 40$	F – не допущено (потрібна додаткова робота)	не допущено

Детальніше критерії оцінювання ДКР представлені у ДОДАТКУ 3.

Якщо контрольна виконана без дотримання вказівок, або ж не виконана повністю, вона повертається студенту без перевірки і оцінюється літерою F – не допущено. Після одержання незадовільної рецензії рекомендується отримати додаткову консультацію у викладача.

У процесі підготовки до заліків та екзаменів рекомендується ознайомитись з матеріалом відрецензованих контрольних робіт. Під час виконання контрольної роботи студенти заочної форми навчання можуть консультуватися з викладачем, як в аудиторному режимі, так і в дистанційному.

3.2.2. Правила складання завдань до заліку та вимоги до їх оцінювання

Залікове тестування є засобом перевірки навчальних досягнень студентів всіх курсів заочної форми навчання, створеним відповідно до навчальних і робочих навчальних програм кредитних модулів дисциплін. Залікове тестування повинно бути проведене на заліковому занятті.

Метою залікового тестування є визначення та оцінка рівня знань студентів у володінні ними іншомовними навичками та вміннями наприкінці навчального року.

Залікові завдання складено, базуючись на лексико-граматичному матеріалі, що вивчається на відповідних курсах згідно з навчальною програмою дисципліни.

До ЗТК входять завдання на перевірку навичок і вмінь з аудіювання, читання, говоріння, письма та перекладу, а також завдання на перевірку знань лексичного й граматичного матеріалу. Детально критерії оцінювання ЗТК представлено у Додатку 4.

За структурою та способом оформлення залікові завдання є письмовими (окрім перевірки знань з говоріння), за використанням мов – двомовними (англійська мова та українська (вправи на переклад)). За типом очікуваної відповіді ці завдання передбачають вибірккову відповідь.

У якості прикладу наведемо ЗТК для студентів 5 курсу всіх спеціальностей інженерно-хімічного факультету заочної форми навчання.

Залікове завдання на перевірку знань та вмінь з аудіювання складається з п'яти питань з чотирма варіантами відповідей на кожне. Довжина аудіозапису – 2-3 хвилини. Ця частина ЗТК оцінюється у 10 балів – по 2 бали за кожну вірну відповідь.

Listening Comprehension (10 points)

You will hear part an interview with John Kennedy, an engineer who works on oil rigs. For questions 1-5, choose the answer (A, B, C or D) which fits best according to what you hear.

1. What does John Kennedy say about his present job?
 - A His work on accident prevention is the most interesting part of it.
 - B He would prefer to spend less time doing paper work in the office.
 - C He is annoyed at the level of confidentiality his company demands.
 - D The location of the rig is inconvenient for workers taking shore leave.
2. John expresses pride in the drill ship because
 - A it is able to withstand extreme weather.
 - B it drills wells at maximum subsea depth.
 - C it is the newest ship to have been constructed.
 - D it cost more to build than other ships of its type.
3. What does John say about arriving on the ship?
 - A He enjoys meeting up with his co-workers again.

B He looks forward to getting down to work.

C He always finds the flight out every exciting.

D He listens carefully to the safety briefing.

4. John says the workers on the rig

A come to him when they need advice on any problem.

B are polite to him because he has a high-ranking position.

C have little time to relax because their jobs are very demanding.

D don't know each other well because they belong to different companies.

5. What does John say gives him particular enjoyment in his current job?

A developing systems that increase safety for the rig's personnel

B dealing with emergencies that could be expensive for his company

C saving money by identifying potential failure in the rig's equipment

D devising technology to improve the efficiency of the drilling gear

Залікові завдання на перевірку навичок та вмінь з читання складаються на основі автентичних текстів за спеціальністю. Обсяг тексту у цьому блоці – 2000-2500 знаків. До тексту складено два завдання. Перше завдання – True/False, друге – відповіді на запитання. У кожному завданні п'ять складників. Обидва завдання оцінюються у 10 балів – по 1 балу за кожную вірну відповідь.

Reading Comprehension (10 points)

The greenhouse effect and global warming

The two main greenhouse gases are carbon dioxide and methane which prevents heat from escaping from the atmosphere. This effect is often called the greenhouse effect. Although pollution may be increasing the greenhouse effect, this phenomenon is not caused by pollution: it is a natural physical effect caused by the presence of an atmosphere. In fact, having an atmosphere is one of the reasons that life developed on Earth: it allows surface temperatures to be much more stable than they would otherwise be.

Many scientists think that an increase in carbon dioxide in the atmosphere will cause global warming. They believe that the average temperatures on the Earth's surface will increase, causing widespread disturbances in world climate.

Using all the evidence and data that is available at the moment, a computer model has been developed to predict what might happen in the future. This projection shows that the mean surface

temperature might increase. It is important to remember that any projection is an informed guess: we cannot say exactly what will happen. The projection indicates that, at best, there may be a mean temperature increase of only 1.5 °C by the year 2050. At worst, there may be a temperature rise of more than 5 °C.

The effect of any global warming that does occur will not be felt evenly around the globe. There will be greater warming at the high latitudes and at middle latitudes than at the equator. The Northern Hemisphere will warm more than the Southern Hemisphere, because it has more land mass. More areas of the world would have extreme heat waves and more forest and brush fires. The average sea level would rise, perhaps by two to four centimetres every 10 years. Many low-lying areas would become flooded and maybe even submerged.

Though scientists debate the extent and exact effects of global warming, they generally agree that we should be taking steps to cut the emissions of greenhouse gases. This means reducing the amount of fossil fuels that we burn: we could make a big difference by improving the efficiency of heating systems and by reusing 'waste' heat from industry. Wherever possible, we should use renewable energy sources such as wind, water and solar power. Although many people object on safety grounds, making more use of nuclear energy would also help to reduce emissions of greenhouse gases.

Retrieved from: Barbor M., Boyle M., Cassidy M., Senior K. Biology. - London : Collins, 1999. - P. 581.

1. Read the text and decide whether the following statements are True or False.

1. Carbon dioxide and oxygen prevent heat from escaping from the atmosphere.
2. The average temperatures on the Earth's surface will increase in a few years.
3. The Southern Hemisphere will warm less than the Northern Hemisphere.
4. Scientists generally agree that people should be taking steps to cut the emissions of greenhouse gases.
5. People could make a big difference by improving the efficiency of heating systems and by recycling wastes from industry.

2. Read the text for the second time and for questions 6-10 choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text:

1. What is the main cause of the greenhouse effect?
 - A pollution
 - B the presence of an atmosphere
 - C the presence of carbon dioxide in the atmosphere
 - D carbon dioxide

2. What can the computer model of global warming really predict?
 - A the increase in the mean surface temperature
 - B the exact average temperature on the Earth's surface
 - C general tendencies of the surface temperature changes
 - D the decrease in the mean surface temperature
3. How many degrees will go up a mean surface temperature by the year 2050?
 - A 1,5°C
 - B 5°C
 - C more than 5 °C
 - D we cannot say exactly
4. Where will the greater warming be?
 - A at the equator
 - B at the middle latitudes
 - C at the low latitudes
 - D at the high latitudes
5. Why will the Northern Hemisphere warm more than the Southern Hemisphere?
 - A land heats up more quickly than water
 - B less land mass
 - C the existence of the Arctic region in the Northern Hemisphere
 - D we cannot say exactly

Залікове завдання ЗТК на перевірку знань лексичного і граматичного матеріалу складається з двох частин. Обидві частини включають по 10 питань з чотирма варіантами відповідей. Лексична частина оцінюється у 10 балів (по 1 балу за кожне запитання), граматична – у 20 балів (по 2 бали за кожне питання). Загальний бал за лексико-граматичну частину ЗТК – 30 балів.

English in Use. Vocabulary (10 points)

1. Choose the answer that best fits each space. Indicate your answer with a letter A, B, C or D in your answer sheet paper.

1. Alloys are chemical that are frequently used in engineering.
 - A mixtures

- B** bonds
- C** compounds
- D** solutions

2. The problem of global.....is already affecting the climate of the world.

- A** heating
- B** warming
- C** melting
- D** cooling

3. One weakness of mild steel is that it corrodes - its surface progressively due to a chemical reaction.

- A** injures
- B** fails
- C** damages
- D** deteriorates

4. Instrumental observations over the past 157 years show that temperatures at the have risen globally, with important regional variations.

- A** surface
- B** ground
- C** area
- D** land

5. Bricks are made from clay, and are then fired in a kiln - that is, to a high temperature in an industrial oven.

- A** fired
- B** warmed
- C** heated
- D** inflamed

6. Poisonous gases from cars and factories cause atmospheric..... .

- A** poisoning
- B** impurity
- C** pollution
- D** contamination

7. Rubber is an example of very material - it can be deformed to a considerable extent.

- A elastic
- B plastic
- C brittle
- D stiff

8. Anthropogenic additions of new carbon dioxide are into the atmosphere by burning fossil fuels and manufacturing cement.

- A dismissed
- B released
- C remitted
- D separated

9. Materials with a high degree of scratch hardness are said to have good resistance.

- A indentation
- B corrosion
- C rust
- D abrasion

10. Each of the five main regions of the earth's surface marks the boundary between the so called geographical zones.

- A latitude
- B width
- C breadth
- D range

English in Use. Grammar (20 points)

2. Choose the answer that best fits each space. Circle the correct letter (a, b, c or d) for each sentence.

1. Over the past eleven years, this area severe floodings.

- A experienced
- B has experiences
- C was experienced
- D has been experienced

2. Before factories were told to stop polluting the environment, waste in rivers and in the sea.

- A was dumped

- B** was being dumped
- C** had been dumped
- D** have been dumped

3. A senior manager isn't looking forward to next week because he's worried about the tests. Tests out next week.

- A** are being carried
- B** will be carried
- C** are going to carry
- D** will carry

4. If we ran an additional test, we estimate the experimental error.

- A** will
- B** could
- C** can
- D** will be able to

5. If you want to use this software package on more than one system, you get a site licence.

- A** 'll have to
- B** need
- C** have to
- D** have

6. A repeater boosts the electrical signal longer cables can be used.

- A** because
- B** so that
- C** that
- D** thus

7. Environmental problems resulting from the disposal of plastics the development of biodegradable plastics.

- A** led to
- B** due to
- C** because
- D** on account of

8. The contractor apply flame-retardant chemicals to slow down the spread of fire.

- A should
- B have to
- C must
- D ought to

9. Jackson's factory is than Smith's,

- A noise
- B noisy
- C more noisy
- D noises

10. Signals pass from a telephone to the local exchange copper cables.

- A along
- B through
- C on
- D between

Завдання на переклад складаються з п'яти питань на переклад з української на англійську мову і п'яти питань на переклад з англійської на українську мову. До кожного питання пропонується чотири варіанта відповідей. Ця частина залікового комплексу оцінюється у 10 балів (по 1 балу за кожну вірну відповідь).

IV. Translation Practice (10 points)

1. Read the sentences in English and choose the appropriate translation into Ukrainian.

1. If cited figures are not present at the time the article is written, nothing more can be done.

A Якщо посилань на згадані числові дані на час написання статті не буде, то нічого більше не можна зробити.

B Якщо згаданих числових даних на той час, коли пишеться стаття, не буде, то нічого не можна зробити.

C Якщо посилань на згадані числові дані на час написання статті не буде, то нічого не можна зробити.

D Якщо згаданих числових даних на той час, коли пишеться стаття, не буде, то нічого більше не можна зробити.

2. It is not unusual to find differences between what is predicted possible and what turns out in fact.

A Досить незвичний той факт, коли трапляються розбіжності між тим, що передбачається, та тим, що виходить насправді.

B Досить незвичний той факт, коли трапляються розбіжності між тим, що передбачається, та тим, куди повертають факти.

C Досить звичний той факт, коли трапляються розбіжності між тим, що передбачається, та тим, що виходить насправді.

D Досить звичний той факт, коли трапляються розбіжності між тим, що пропонується, та тим, що виходить насправді.

3. We see, therefore, that the generalization of the last paragraph requires supplementation.

A Отже, ми бачимо, що узагальнення в останньому абзаці потребує доповнення.

B Отже, ми бачимо, що узагальнення в останньому абзаці потребує пояснення.

C Отже, як кажуть, узагальнення в останньому абзаці потребує пояснення.

D Отже, як кажуть, узагальнення в останньому абзаці потребує доповнення.

4. Scholars investigating these complex issues must establish close communication with one another.

A Школи, які досліджують такі складні питання, повинні встановити тісне спілкування між собою.

B Школярі, які досліджують такі складні питання, повинні встановити тісне спілкування між собою.

C Вчені, які досліджують такі складні питання, повинні встановити тісне спілкування між собою.

D Науковці, які досліджують такі складні питання, повинні встановити спілкування між собою.

5. But the benefits of rapid data collection are not limited to the study of unstable complexes.

A Але переваги швидкого збирання даних обмежуються дослідженням нестабільних комплексів.

B Але переваги швидкого збирання даних виявляються не лише при дослідженні нестабільних комплексів.

C Але переваги швидких даних виявляються не лише при дослідженні нестабільних комплексів.

D Але переваги колекції нестабільних даних виявляються не лише при дослідженні нестабільних комплексів.

2. Read the sentences in Ukrainian and choose the appropriate translation into English.

1. У той час вчені не могли пояснити цього явища.

A Scientists could explain the phenomenon at that time.

B Scientists could not explain the phenomena at that time.

C Scientists could not explain the phenomenon in that time.

D Scientists could not explain the phenomenon at that time.

2. Можна було б навести й багато інших прикладів неспроможності цієї теорії.

A Many other examples of the failure of the theory could have given.

B Many other examples of the failure of the theory could have been given.

C Many other examples of the failure of the theory could be given.

D Many other examples of the failure of the theory can be given.

3. Читач повинен щонайменше зуміти оцінити, чи це є помилкою самого автора, чи вадодою джерела його даних.

A The reader need at least to be able to assess whether an error derives from an author or from the author's source of data.

B The reader needs at least to be able to assess whether an error derives from an author whether from the author's source of data.

C The reader need at least to be able to assess whether an error derives from an author or from the author source of data.

D The reader needs at least to be able to assess whether an error derives from an author or from the author's source of data.

4. Таким чином, здається можливим опрацювання ефективних аналітичних процедур за допомогою комп'ютера.

A The possibilities thus appear to exist for constructing efficient computer-based analyses.

B The possibilities appear to exist for constructing efficient computer-based analyses.

C The possibilities however appear to exist for constructing efficient computer-based analyses.

D The possibilities thus appear to exist in constructing efficient computer-based analyses.

5. Той факт, що це - якісне, а не кількісне дослідження, не виправдовує такого накладання змінних одна на одну.

A The fact that this is quantitative research and not qualitative statistical research does not justify such overlap of variables.

B The fact that this is qualitative research and not quantitative research does not justify such

overlap of variables.

C The fact that this is qualitative research and not quantitative statistical research does not justify such overlap of variables.

D The fact that this is qualitative research and not quantitative statistical research justify such overlap of variables.

Письмова частина ЗТК містить у собі завдання на написання одного з видів академічного письма: есе, анотація, доповідь, рецензія, діловий лист загальним обсягом 200-240 слів. У цьому екзаменаційному комплексі представлено завдання на написання доповіді. Письмове завдання оцінюється у 20 балів.

Writing (20 points)

An international magazine is investigating ecological problems in various areas around the world. You have been asked to write a report for the magazine's editors, addressing the following questions:

- How has environment in your region changed over the last decade?
- What are the reasons for these changes?
- What problems exist and can anything be done to solve them?

Критерії оцінювання письмової частини ЗТК [10, с. 21-22]:

- 1) обсяг письмового повідомлення (від 0 до 3 балів);
- 2) оформлення (від 0 до 2 балу);
- 3) повнота розкриття змісту (від 0 до 5 балів);
- 4) лексична насиченість (від 0 до 5 балів);
- 5) рівень розвитку граматичної компетентності (від 0 до 5 балів).

Тематика усної частини ЗТК повинна повністю відповідати РНП кредитного модулю дисципліни. Тематика варіюється у прямій залежності від факультету і спеціальності студентів. Усна відповідь на заліку складається з двох частин – монологічне мовлення (розповіді на задану тему протягом 2 хвилин) і діалогічне мовлення (відповіді за запитання викладача по темі розповіді протягом 1 хвилини).

Критерії оцінювання усної частини ЗТК [10, с. 22]:

- повнота розкриття теми, комунікативна спрямованість (від 0 до 5 балів);
- вимова (від 0 до 2 балів);
- лексичний запас (від 0 до 5 балів);
- граматична правильність (від 0 до 5 балів);
- запитання до теми (від 0 до 3 балів).

Сукупний ваговий бал за усну частину ЗТК – 20 балів.

ЗТК оцінюється за 100 бальною системою відповідно до таблиць 2,3,4.

Однак, якщо студент не отримав задовільну кількість балів за попередні індивідуальні завдання і види контролю, він не може бути допущений до написання залікового тесту і усної відповіді, а отже, не має права складати залік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановська Т.В. Граматика англійської мови. Збірник вправ: Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – Мова англ., укр. – Київ: ТОВ «ВП Логос-М», 2008. – 384с.
2. Борщовецька В. Д. Англійська мова: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 154 с.
3. Ільченко О.М. The language of Science: Semantics, Pragmatics. Translation. – Англійська мова для науки. Семантика. Прагматика. Переклад: Підручник. Для студентів вищих навчальних закладів і науковців / Ольга Ільченко. – К.: НВП “Видавництво “Наукова думка” НАН України”, 2009. – 288 с.
4. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу / А. Я. Коваленко. – К. : Фірма «ІНКОС», 2002. – 320 с.
5. Мартиненко А.О. Практикум з англійської граматики для самостійної роботи студентів немовних ВНЗ: Навчальний посібник. – К.: ТОВ “ВП Логос – М”, 2006. – 256с.
6. Brieger N. Technical English Vocabulary and Grammar / Nick Brieger, Alison Pohl. – Oxford : Summertown Publishing, 2009. – 148 p.
7. Grammarway 2 / Dooley J., Evans V. – Newbury: Express Publishing, 2000. – 192 p.
8. Grammarway 3 / Dooley J., Evans V. – Newbury: Express Publishing, 2000. – 269 p.
9. Grammarway 4 / Dooley J., Evans V. – Newbury: Express Publishing, 1999. – 212 p.
10. Grussendorf M. English for Presentations. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 76 p.
11. Ibbotson M. Professional English in Use. Engineering / M. Ibbotson. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009. – 146 p.
12. McCarthy M. Academic Vocabulary in Use / Michael McCarthy & Felicity O’Dell. — Cambridge : Cambridge University Press, 2008. — 176 p
13. Master P. English Grammar and Technical Writing / Peter Master // Office of English Language Programs, 2004. – 348 p.

14. Murphy Raymond. English Grammar in Use: A self-reference and practice book for intermediate students of English. – 4th. ed. – CUP, 2012. – 398 p.
15. Powell M. Presenting in English. How to give successful presentations / Mark Powell. — Boston : Thomson, 2007. — 128 p.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Англійська мова професійного спрямування [Електронне видання] : Методичні вказівки до написання рефератів з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» / Уклад. : Г. О. Корсун, І. П. Кузьміна. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 89 с.
2. Англійська мова професійного спрямування: метод. вказівки до викон. самост. роботи для студ. III курсу інж.-хімічн. ф-ту заочн. форми навч. / Уклад. : І. А. Сидоренко. - К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 84 с.
3. Буренок Е. А. Внеаудиторная деятельность как средство интенсификации профессионального обучения английскому языку студентов туристского вуза / автореф. дисс. на получение научной степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика профессионального образования» / Е. А. Буренок; Рос. междунар. акад. туризма. – Сходня, 2004. – 27 с.
4. Василенко О. В. Організація самостійної роботи студентів заочної форми вищих навчальних закладів юридичного профілю / автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О. В. Василенко; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2008. – 20 с.
5. Вовк О. І. Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / О. І. Вовк. – К., 2008. – 349 с.
6. Грищенко Я. С. Інтернет як засіб підвищення ефективності викладання іноземної мови на заочному відділенні технічних ВНЗ / Я. С. Грищенко // Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 лютого 2010 р. – К. : Політехніка, 2010. – С. 43-45.
7. Елухина Н. В. Основные трудности аудирования и пути их преодоления / Н. В. Елухина // Общая методика обучения иностранным языкам : [хрестоматия] ; сост. А. А. Леонтьев. – М. : Рус. яз., 1991. – С. 26-138.

8. Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / І. П. Задорожна. – Київ : Б.В., 2012 . – 44 с.

9. Иванова М. А. Формирование учебных умений студентов во внеаудиторной самостоятельной работе (На примере иностранного языка на неязыковом факультете): дисс. на получение научной степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / М. А. Иванова. – Липецк: ЛГПУ, 2005. – 244 с.

10. Іноземна мова: Методичні вказівки для самостійної підготовки до екзамену з кредитного модуля «Англійська мова загальнотехнічного спрямування» для студентів напряму підготовки 6.050903 Телекомунікації інституту телекомунікаційних систем [Електронне видання] / Уклад.: О. І. Назаренко, Л. М. Жигжитова. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – 89 с.

11. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.

12. Конотоп О. С. Методика навчання майбутніх філологів англійського діалогічного спілкування з використанням відеофонограми : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / О. С. Конотоп. – К., 2010. – 262 с.

13. Коньшева А. В. Организация самостоятельной работы учащихся по иностранному языку / А. В. Коньшева. – СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2005. – 208 с.

14. Кривчикова Г. Ф. Методика інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх учителів англійської мови : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / Г. Ф. Кривчикова. – Харків., 2005. – 179 с.

15. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

16. Методичні вказівки з англійської мови для студентів I курсу факультетів ХТФ, ІФФ, ЗФ заочної форми навчання / Уклад.: Я. С. Грищенко. – К.: КПІ, 2008. – 53 с.

17. Методичні вказівки з англійської мови для студентів I курсу факультетів ФЕА, ТЕФ, ІЕЕ заочної форми навчання / Уклад.: Т. В. Варянко, Л. О. Яцюк, С. І. Неїжко. – К.: КПІ, 2008. – 34 с.

18. Навчальна програма дисципліни «Іноземна мова» для всіх напрямів підготовки (спеціальностей) (за винятком 6.020303) заочної форми навчання / Т.В. Варянко, Л.М. Іванченко. – К.: НТУУ «КПІ», 2015. – 10 с.

19. Нелюбов В. О. Лекція-презентація: електронний навчальний посібник / В. О. Нелюбов, О. В. Дубів, О. С. Куруца. – 90 Мбайт. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-R): кольор.; 12 см. – Систем. вимоги: Windows XP (або більш пізній); MS PowerPoint 2013/2016. – Назва з титул. екрану.

20. Положення про проведення семестрового контролю та атестації студентів / Уклад. В. П. Головенкін, С. В. Мельниченко – К. : НТУУ «КПІ», 2016. – 20 с.

21. Робоча навчальна програма кредитного модулю «Іноземна мова професійного спрямування» для спеціальності 161 «Хімічна технологія та інженерія» заочної форми навчання / Я.С. Грищенко. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – 13 с.

22. Ратников В. П. Деловые коммуникации : учебник для бакалавров / В. П. Ратников; отв. ред. В. П. Ратников. – М. : Издательство Юрайт, 2016. — 527 с.

23. Тамбовкина Т. Ю. К проблеме автономии обучающихся иностранному языку в педвузе / Т. Ю. Тамбовкина // Иностранные языки в школе. – 1998. – № 4. – С. 84-88.

24. Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в НТУУ «КПІ» /

Уклад.: В. П. Головенкін (розд. : 1-8, 10, 12), С. В. Мельниченко (розд.: 9, 11); за заг. ред. Ю. І. Якименка. – К. : НТУУ «КПІ», 2015. – 102 с.

25. Brieger N., Pohl A. Technical English: Vocabulary and Grammar / N. Brieger, A. Pohl. – Oxford: Summertown Publishing, 2009. – 148 p.

26. Dickinson L. Autonomy, Self-directed Learning and Individualization / L. Dickinson // Individualization and Autonomy in Language Learning. – ELT Documents. – 1978. – № 103. – P. 7-28.

27. Osborne Ch. Exam Essentials Practice Tests 1. Cambridge English: Advanced (CAE) (with key) / Ch. Osborne. – Hampshire: National Geographic Learning, 2015. – 248 p.

Критерії оцінювання реферату

Реферат оцінюється за 100-бальною загальноєвропейською шкалою ECST.

Бали нараховуються відповідно до переліку критеріїв.

Критерії \ Бали	1	10	14	20
Відповідність оформлення реферату вимогам	У рефераті відсутні більш ніж два змістових елемента, оформлення тексту не відповідає вимогам.	У рефераті відсутні один або кілька змістових елементів, оформлення тексту не відповідає вимогам.	У рефераті наявні усі змістові елементи, однак існують незначні відхилення в оформленні матеріалу.	Реферат відповідає усім вимогам змістового і текстового оформлення.
Відповідність викладеного матеріалу темі реферату	Матеріал, викладений у англомовній частині реферату не відповідає його темі, у ньому порушена логічна послідовність викладу матеріалу.	Матеріал, викладений у англомовній частині реферату частково відповідає його темі, у ньому порушена логічна послідовність викладу матеріалу.	Матеріал, викладений у англомовній частині реферату відповідає його темі, однак у ньому порушена логічна послідовність викладу матеріалу.	Матеріал, викладений у англомовній частині реферату викладений у логічній послідовності і відповідає темі реферату.
Якість перекладу (логічність, стилістична зв'язність, грамотність)	Відсутня логічна послідовність, зв'язність перекладу, наявна велика кількість лексичних / граматичних / синтаксичних помилок, що унеможлиблює розуміння перекладу.	Частково порушена логічна послідовність, зв'язність перекладу, кількість лексичних / граматичних / синтаксичних помилок відволікає читача від сприйняття матеріалу.	Переклад зрозумілий, логічно і зв'язно викладений, однак присутні поодинокі лексичні / граматичні / синтаксичні помилки.	Переклад зрозумілий, логічно і зв'язно викладений, помилки відсутні.
Якість реферування англійською мовою	Глибина та логічність розкриття теми недостатні, кліше не використовуються, наявна велика	Глибина та логічність розкриття теми недостатні, зустрічаються поодинокі кліше, кількість	Глибина та логічність розкриття теми достатні, використовуються кліше, присутня	Тема розкрита повністю, кліше наявні, помилки відсутні.

	кількість лексичних / граматичних / синтаксичних помилок.	лексичних / граматичних / синтаксичних помилок відволікає читача від сприйняття матеріалу.	незначна кількість лексичних / граматичних / синтаксичних помилок.	
Обсяг і якість термінологічного словника	Обсяг термінологічного словника менший за вказаний у вимогах (більш ніж на 5 слів), обрані для перекладу слова не є термінами, переклад не чіткий.	Обсяг термінологічного словника менший за вказаний у вимогах (на 3-4 слова), частина обраних для перекладу слів не є термінами, переклад деяких слів не чіткий.	Обсяг термінологічного словника менший за вказаний у вимогах (на 1-2 слова), обрані для перекладу слова є термінами, переклад слів вірний, однак не відповідає контексту.	Обсяг термінологічного словника відповідає або більший, ніж вказано у вимогах, усі слова є термінами, переклад слів вірний і відповідає контексту.

Адаптовано з Методичних матеріалів, розроблених на заочному відділенні кафедри АМТС№1

Критерії оцінювання презентації

Презентація оцінюється за 100-бальною загальноєвропейською шкалою ECST. Бали нараховуються відповідно до сукупності наведених нижче критеріїв оцінювання електронної й усної презентації.

Критерії оцінювання електронної презентації				
Критерії \ Бали	1	5	7	10
Тематичність	Презентація не містить відповідної інформації, яка визначається темою	Подана у презентації інформація лише частково розкриває її тему	Інформація у презентації загалом відповідає темі та розкриває зміст порушеної проблеми	Чітко виокремлено головну та другорядну інформацію у презентації, яка є релевантною темі. Всебічно висвітлюються питання у контексті зазначеної теми.
Структурованість	Презентація не структурована, послідовність невизначена	Презентація частково структурована у відповідності до ключових положень теми, однак другорядна інформація подана хаотично	Презентація структурована, однак послідовність деяких слайдів нелогічна	Презентація має чітку та послідовну структуру.
Унаочнення	Використання зайвої графіки або її повна відсутність	Часткове використання графіки, яка рідко пов'язана з текстом презентації	Представлена графіка пов'язана з текстом презентації, однак використовується у надлишковій кількості	Представлена графіка пов'язана з текстом презентації та є виправданою її змістом
Грамотність (орфографія, пунктуація)	Кількість лексичних / граматичних / синтаксичних помилок робить	Зміст зрозумілий, але кількість лексичних / граматичних / синтаксичних	Поодинокі лексичні / граматичні / синтаксичні помилки	У презентації відсутні лексичні / граматичні / синтаксичні

	презентацію незрозумілою.	помилку відволікає аудиторію від презентації.	презентації не впливають на розуміння її аудиторією.	помилки.
Обсяг	Недостатня або надлишкова кількість слайдів (відхилення від норми на 5 і більше слайдів)	Недостатня або надлишкова кількість слайдів (відхилення від норми на 3-4 слайди)	Недостатня або надлишкова кількість слайдів (відхилення від норми на 1-2 слайди)	Кількість слайдів відповідає вимогам
Критерії оцінювання усної презентації				
Бали	1	5	7	10
Критерії				
Організація	Відсутність послідовності викладення інформації; наявні значні розбіжності між інформацією на слайдах та усною її презентацією; аудиторія не розуміє мовця.	Порушення логіки викладення інформації; наявні розбіжності між інформацією на слайдах та усною її презентацією; аудиторія має складнощі у розумінні мовця.	Представлення інформації у логічній послідовності, яку може відстежити аудиторія; наявні незначні розбіжності між інформацією на слайдах та усною її презентацією.	Представлення інформації у логічній, цікавій послідовності, яку легко відстежує аудиторія; розбіжності між інформацією на слайдах та усною її презентацією відсутні.
Предмет знань	Нерозуміння інформації, неможливість дати відповіді на запитання з проблематики.	Недостатня обізнаність з проблематикою, відповіді лише на елементарні запитання.	Наявність відповідей на всі запитання аудиторії, але не деталізується інформація.	Демонстрування повного знання проблематики, відповіді на всі запитання з обґрунтуванням / аргументацією представленої інформації, висловлювання м власного ставлення до проблеми.
Грамотність (граматика)	Кількість граматичних помилок робить презентацію незрозумілою.	Зміст зрозумілий, але кількість граматичних помилок відволікає аудиторію від презентації.	Поодинокі граматичні помилки презентації не впливають на розуміння її аудиторією.	У презентації відсутні граматичні помилки.

Зоровий контакт	Доповідь читається з екрану чи з нотатків, мовець не дивиться на аудиторію.	Зоровий контакт з аудиторією іноді присутній, але більшість часу мовець читає доповідь з екрану чи нотатків.	Зоровий контакт з аудиторією підтримується більшість часу, але мовець часто дивиться у доповідь.	Підтримання зорового контакту з аудиторією, мовець рідко повертається до нотатків.
Ораторське мистецтво/ красномовство	Незрозуміла промова, неправильна вимова термінів, мовець говорить дуже тихо.	Нечітко, неправильно вимовлені терміни. Аудиторія має складнощі зі сприйняттям інформації.	Чітко й правильно вимовлені більшість слів. Більшість слухачів можуть почути інформацію.	Чітка, правильна і точна вимова слів. Вся аудиторія може почути презентацію.

Адаптовано з Методичних матеріалів кафедри АМТС№1, розроблених групою «Методична робота» під керівництвом Л.М. Іванченко

Критерії оцінювання ДКР

Виконання ДКР оцінюється за 100-бальною загальноєвропейською шкалою ECST. Бали нараховуються відповідно до кількості правильних відповідей у текстовому, лексичному та граматичному блоках, критеріїв оцінювання перекладу і письмового завдання.

Складові ДКР	Бали
1. Текстовий блок	20 балів
Передтекстове завдання (10 питань)	10 балів
Післятекстові завдання (10 питань)	10 балів
2. Лексичний блок (20 питань)	20 балів
3. Граматичний блок (30 питань)	30 балів
4. Переклад з української на англійську (5-10 речень на переклад з української на англійську)	10 балів
5. Письмове завдання	20 балів

Критерії оцінювання завдання на переклад:

- 1) Логічна послідовність, зв'язність перекладу.
- 2) Точність знаходження еквівалентів англійських термінів.
- 3) Грамотність (відсутність лексичних, граматичних, стилістичних помилок).

Критерії оцінювання письмового завдання [10, с. 21-22]:

- 1) обсяг письмового повідомлення (від 0 до 3 балів);
- 2) оформлення (від 0 до 2 балу);
- 3) повнота розкриття змісту (від 0 до 5 балів);
- 4) лексична насиченість (від 0 до 5 балів);
- 5) рівень розвитку граматичної компетентності (від 0 до 5 балів).

Критерії оцінювання ЗТК

Виконання ЗТК проводиться на заліковому занятті і оцінюється відповідно до 100-бальною загальноєвропейською шкалою ECST. Бали нараховуються за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей контрольних завдань, виконаних студентами, з ключами, які подаються для перевірки завдань. Бали за письмову і усну частини комплексу нараховуються відповідно до вказаних нижче критеріїв.

Складові ЗТК	Бали
1. Аудіювання тексту загальнотехнічного спрямування (5 питань)	10 балів
2. Розуміння прочитаного тексту загальнотехнічного спрямування (10 питань)	10 балів
3. Перевірка лексичних навичок студента (10 питань)	10 балів
4. Перевірка граматичних навичок студента (10 питань)	20 балів
5. Перекладацька практика: переклад речень, які відповідають програмному матеріалу (10 питань)	10 балів
6. Перевірка навичок письма	20 балів
7. Перевірка навичок говоріння	20 балів

Критерії оцінювання письмової частини ЗТК [10, с. 21-22]:

- 1) обсяг письмового повідомлення (від 0 до 3 балів);
- 2) оформлення (від 0 до 2 балу);

- 3) повнота розкриття змісту (від 0 до 5 балів);
- 4) лексична насиченість (від 0 до 5 балів);
- 5) рівень розвитку граматичної компетентності (від 0 до 5 балів).

Критерії оцінювання усної частини ЗТК [10, с. 22]:

- 1) повнота розкриття теми, комунікативна спрямованість (від 0 до 5 балів);
- 2) вимова (від 0 до 2 балів);
- 3) лексичний запас (від 0 до 5 балів);
- 4) граматична правильність (від 0 до 5 балів);
- 5) запитання до теми (від 0 до 3 балів).